Kamentar

GLASILO OBČINE KOMEN • Letnik 4, Številka 4 • AVGUST - SEPTEMBER 2009

Poštnina plačana pri pošti 6223 Komen

S KOMENSKO ZASTAVO NA TRIGLAV

PRVI FESTIVAL KRAŠKIH VIN, ŠTANJEL, 14. junij 2009

Ljubitelji Krasa in kraških dobrot so prišli na svoj račun drugo nedeljo v juniju, ko je grajsko dvorišče v Štanjelu gostilo prvi festival kraških vin »1 Kras, 1000 okusov«, prireditev, ki je prijetno presenetila obiskovalce, organizatorjem in sodelujočim pa potrdila, da so na pravi poti.

Že prihod dvovprege Kobilarne Lipica z gospo ministrico za kulturo Majdo Širca, s komenskim županom Urošem Slamičem in s kraljico terana pred vrata srednjeveškega dvorišča je napovedal pomembnost dogodka, ki je bil za Kras prelomen tudi zato, ker so se skupaj predstavili vinarji z obeh strani meje in s seboj prinesli najboljša vina s kmetij po lastni izbiri. Tako župan Občine Komen kot ministrica za kulturo sta s svečanima govoroma pozdravila prisotne, s tem pa je festival tudi uradno odprl vrata. Trideset uveljavljenih kraških vinarjev z obeh strani meje je številnim obiskovalcem (po ocenah organizatorja jih je prišlo skoraj 600) predstavilo okrog 100 različnih vin, od avtohtone in elegantne kraške posebnice vitovske z zmerno alkoholno stopnjo prek rahlo aromatične malvazije s sadnim vonjem do krepkega terana intenzivno rubinaste barve s polnim vonjem po gozdnih sadežih, kraških penin in vin, pridelanih iz mednarodnih sort. Velika večina predstavljenih vin je bila iz tradicionalnih sort Krasa in njegovih obronkov.

Kras je kot ustvarjen za rejo drobnice. Povečanje števila ovac in koz je lahko eden glavnih naravnih načinov za zaustavitev zaraščanja, poleg tega je okus tukaj vzrejene drobnice daleč naokoli najboljši zaradi izjemno pestre paše. Prav to je bil izziv za kraško kuharsko ekipo Terra Carsus z gosti, ki je pod vodstvom g. Petra Patajca navdušila s prikazom priprave in s pokušino jedi iz drobnice, od hladne predjedi do glavne tople jedi in sladice. Jetrna pašteta iz jančkovih jeter s kandiranim akacijevim cvetjem, kaneloni, polnjeni z jančkom v spomladanskem raguju, kraška krema s tisoč in enim kraškim okusom, ravioli, nadevani s kraško kozjo skuto, jančkova rolada, nadevana z zelišči ... so le nekatere od specialitet, ki jih je bilo mogoče poskusiti.

Tematske delavnice g. Gomiščka so bile upravičeno polno obiskane.

Pri spajanju hrane in pijače se pogosto zgodi, da neko povezavo sprejmemo za tako trdno in samoumevno, da si skoraj ne upamo zamisliti, da so mogoče še druge kombinacije. Udeleženci prve delavnice »Utečen par išče partnerja za zanimiva doživetja v troje« so ugotovili, da nam lahko posamezno vino prebudi povsem drugačne sposobnosti zaznave, zato ista hrana tako rekoč spremeni okus oziroma nam razkrije nove, še neznane razsežnosti.

V delavnici na temo sirov, ki so bili vsi proizvedeni na Krasu, so predstavili različne tehnološke postopke predelave mleka v mehke, poltrde in trde sire in raznolikost, pogojeno s tem, ali je sir iz ovčjega, kozjega ali kravjega mleka. K posameznemu kraškemu siru so iskali najprimernejšo vinsko spremljavo in ugotovili, da nekatere sire lahko postrežemo s peninami, druge z mlajšimi vini, tretje z zrelimi vini, četrte pa kot desert z vini iz sušenega grozdja.

Še nedolgo tega smo bili vajeni piti skoraj izključno mlada bela vina, v zadnjem času pa nam vinarji vse bolj ponujajo velika vina, ki dosežejo vrh šele vrsto let po trgatvi. Na tretji delavnici »Rešeno pozabi« so odprli nekaj belih vin, pridelanih v časih, ko se ni razmišljalo o dolgoživih vinih. Udeleženci so spoznali, da so zlasti v osemdesetih in delno še v devetdesetih letih prevladovale enološke metode, ki so dejansko zaustavile zorenje vin, vendar noben vzorec ni dejansko »klecnil«, kar nam spet kaže, da imajo naša vina na račun mineralov in kislin velik potencial zorenja.

K prijetnemu vzdušju je poleg nastopa violončelistke in predstavitve sponzorjev (Kobilarna Lipica, Fructal, Costella) pripomoglo tudi sončno, ne preveč vroče vreme.

Zbrani v organizacijskem odboru s pomočjo g. Gomiščka, Razvojne agencije ROD in ekipe Terra Carsus ter s finančno podporo Občine Komen in z osebno zavzetostjo komenskega župana smo naredili vse, da je bila prireditev uspešna in spoštljiva do Krasa ter da je zadovoljila kar največji krog prijateljev te svojevrstne apnenčaste planote in ljudi, ki živijo z vinom in od vina. Potrudili se bomo, da bo 2. festival kraških vin »1 Kras, 1000 okusov« junija prihodnje leto še bolj pester in bogat ter da bo prerasel v dvodnevno prireditev kraških vin in kulinarike.

Več o samem dogodku si lahko preberete na spletni strani www.1kras.si, ne spreglejte fotogalerije!

Še enkrat iskrena hvala Občini Komen in g. županu za vso podporo!

SODELUJOČI VINARJI

Vinarstvo Štemberger, Branko in Vasja Čotar, Lupinc, Kmetija Zidarich, Vinakras z.o.o., Kmetija Škerk, Vinska klet Škerlj-Ščuka, Živcova vina, Milivoj in Marko Tavčar, Vina Sanabor, Vinogradniško-vinarska kmetija Petelin, Borislav Lisjak, Vinogradništvo in vinarstvo Štok, Vinarstvo Tavčar, Vina Štoka, Vina Štrekelj, Vina Kobal Štanjel, Vinogradi Fon, Vina Kukanja, Vina Kralj, Vinogradništvo in vinarstvo Širca-Kodrič, Azienda agricola – kmetija Milič, Vinogradništvo in vinarstvo Hovelja, Uhelj, Bonča, Castello di Rubbia – Grad Rubije, Darko Derenda, Gostilna As, Kmetija Škerlj, Vinska klet Colja.

SODELUJOČI GOSTINCI

Terra Carsus:

Okrepčevalnica Ruj (Dol pri Vogljah), Restavracija Križman (Repen – Italija), Gostilna Mahorčič (Rodik), Gostilna Malovec (Divača), Okrepčevalnica Apetit (Sežana), Gostilna Križman (Tublje pri Kozini).

Gosti Terre Carsus: Turistična kmetija Špacapan (Komen), Lokanda Devetak (Vrh Sv. Mihaela – Italija), Gostilna Na placu (Kazlje).

Besedilo: Mateja Kosmina
(Razvojna agencija ROD Ajdovščina)
Foto: Olga Knez

ZA NOVE ZAČETKE IN NADALJEVANJA ...

Drage bralke, dragi bralci!

Pa smo jo dočakali. Novo, dvojno številko Komentarja namreč. Le-ta je resnično še bolj nova, saj ima tudi novo uredniško pero – mojo malenkost. A navkljub omenjeni novosti programska zasnova kot tudi uredniška politika Komentarja ostajata slični prejšnji, ko je nad urednikovanjem bdel g. Dušan Rebolj.

Za nami so vroči poletni dnevi in čas takšnih in drugačnih počitnic, 'odklopov', ko smo malo tu, malo tam, predvsem pa še kako prepotrebni trenutki nabiranja novih moči za nove začetke in nadaljevanja. Tako v šolskih klopeh, na različnih delovnih mestih kot tudi doma.

Samo počitnikovanje smo si privoščili tudi v našem uredništvu, a med tem časom smo skrbno in pridno zbirali vaše prispevke, članke in fotografije za septembrsko številko. In kaj vam le-ta prinaša v branje? Prinaša vse tisto najpomembnejše, kar se je zgodilo v preteklih mesecih v Komnu in bližnji okolici, ko nismo izhajali: utrinke z občinskega praznika, s praznovanja dneva državnosti na Klaričih, pa seveda utrinke zlatih nagrad iz Londona ter z Dunaja ... Seveda nismo pozabili na naše stalne rubrike, kot so dejavnosti društev, šol, vrtca, knjižnice ... Skratka, za vsakega nekaj.

Ob koncu pa velja še moje povabilo in želje. Komentar je vaše glasilo, drage občanke in občani. Komentirajte in pišite o dogajanju v naši občini tudi vi in s skupnimi močmi bomo soustvarjali kvalitetno, predvsem pa prikupno pestro občinsko glasilo. Saj veste – v slogi je moč. In to še kako drži! Vsem tistim, ki pa že pridno pišete, pošiljate, iskrena hvala in ne pozabite na nas tudi v bodoče.

Moje želje? Naj bo trgatev obilna in sladka, jesenski dnevi, ki že trkajo na naša vrata, pa po vašem, samo vašem okusu. Prijetno branje želim!

odgovorna urednica Tanja Bratina Grmek
prof. slo. jezika in uni. dipl. bibl.

Komentar

Glasilo občine Komen
Letnik 4, številka 4, avgust – september 2009

Izdajatelj: Občina Komen, Komen 86, 6223 Komen
Telefon: 05/73 10 450
Fax: 05/73 10 460
Spletna stran: www.komen.si
E-pošta: komentar@komen.si

Naklada: 1400 izvodov
Glasilo brezplačno prejmejo gospodinjstva v občini Komen.

Odgovorna urednica: Tanja Bratina Grmek
Uredniški odbor: Andreja Štok (pomočnica odg. urednice), Tanja Godnič, Ana Godnik, Petra Mezinec
Lektoriranje: Tanja Bratina Grmek

Ureditev in priprava za tisk: DTP Studio Sežana
Tisk: Print Luin, Dušan Luin s.p., Sveto 58, 6223 Komen

Informacije v zvezi z izdajo občinskega glasila dobite na tel. št. 05/73 10 452.

Vabljeni, da svoje prispevke (članke in slikovno gradivo) za naslednjo številko Komentarja pošljete v elektronski obliki na e-naslov: komentar@komen.si, najpozneje do 25. septembra 2009. K posameznemu članku priložite največ dve fotografiji!
Vabimo tudi vse ljubiteljske fotografe ali fotografe kar tako, da nam pošljejo tematske fotografije za objavo na naslovnici Komentarja.
Digitalni posnetki naj bodo v čimboljši resoluciji. Poslanih posnetkov v slabi resoluciji ne bomo objavljali.
Naslednja številka izide oktobra.

Fotografija na naslovnici: Iz Gorjanskega na Triglav (foto: Marjan Zega)

DOBRO JE VEDETI ...

Občinska uprava Občine Komen
Telefon: 05/73 10 450
Fax: 05/73 10 460
Spletna stran: www.komen.si
E-pošta: obcina@komen.si
Uradne ure:
ponedeljek, torek, petek od 8.00 do 13.00 ure
sreda od 8.00 do 17.30 ure

Medobčinski inšpektorat in redarstvo občin Divača, Hrpelje – Kozina, Komen in Sežana
Telefon: 05/73 10 141
E-pošta: soou@sezana.si
Uradne ure:
ponedeljek in petek od 7.30 do 11.00 ure
sreda od 7.30 do 11.00 ure in od 12.00 do 16.00 ure

Krajevni urad Komen
Telefon: 05/76 68 510
Uradne ure:
torek od 8.00 do 12.00 ure in od 13.00 do 15.00 ure
sreda od 13.00 do 18.00 ure
petek od 8.00 do 13.00 ure

Za nujne primere se obrnite na sedež Upravne enote v Sežani, tel. št.: 05/73 12 700.

Knjižnica Komen
Komen 118, 6223 Komen
Telefon: 05/76 68 580
E-pošta: knjiznica.komen@siol.net
Delovni čas:
torek in petek od 11.00 do 18.00 ure
sreda od 8.00 do 14.00 ure

Zdravstvena postaja Komen
Splošna ambulanta Komen
Telefon: 05/76 68 506
Posvetovalnica za otroke: vsako drugo sredo v mesecu, dr. Franc Tozon

Lekarna Komen
Telefon: 05/73 11 785
Delovni čas:
ponedeljek od 8.30 do 15.30 ure
torek, četrtek in petek od 8.00 do 15.00 ure
sreda od 9.00 do 18.00 ure

Zbirni center Komen
Obratovalni čas:
torek od 9.00 do 13.00 ure
četrtek od 14.00 do 18.00 ure
sobota od 9.00 do 13.00 ure

DAN DRŽAVNOSTI SMO PROSLAVILI Z VETERANI VOJNE ZA SLOVENIJO

Polnoletnost naše mlade države smo na Komenskem proslavili na sam dan občinskega praznika, v nedeljo 21. junija na Klaričih pri Brestovici. Kraj prireditve ni bil slučajno izbran, saj so Klariči tisti kotiček naše občine, kjer smo branili suverenost naše komaj rojene države. Bilo je leto 1991, ko so prav tu rodoljubi, organizirani v teritorialni obrambi, civilni zaščiti in policijskih enotah bdeli nad premiki takratne JLA in se hkrati ozirali čez mejo, kjer je vladala negotovost. Toda takrat, ko narodu uspe po dolgih letih izboriti svojo državo, so vsi pomisleki odveč. Strokovnost, politična zrelost in neizmerna ljubezen do domovine je rodila sadove. S tem spoznanjem smo se družili na Klaričih, kjer je priložnostna vokalna skupina devetletkarjev Osnovne šole Antona Šibelja Stjenka Komen z učiteljem Vojkom Franetičem poskrbela za splet borbenih in domoljubnih pesmi, člani Grajskega kvinteta trobilcev iz Štanjela pa so poskrbeli za svečanost trenutka. Z nami je bil tudi predsednik Zveze Veteranov vojne za Slovenijo, Janez Pajer, ki je pozdravni govor usmeril v udarni poziv – »Ljubimo to domovino. Ponosni bodimo nanjo« pa še »V šolski program vrnimo domovinsko vzgojo in občutek pripadnosti«. Z enako močjo in prepričljivostjo nas je s slavnostnim govorom na prireditvi pospremila gostja, ministrica za obrambo RS, dr. Ljubica Jelušič. Izredno tenkočutno, z velikim poznavanjem zgodovine boja naših prednikov, posebej NOB, nas je ministrica popeljala iz sveta, ko so pognale vrednote do trenutka, ko doživljamo krizo morale in krizo vrednot. »Do vseh padlih, umrlih v vojnah, do nas samih je dolg, da nadaljujemo z izgradnjo svobodne, samostojne države, ki bo enakovredno, četudi je majhna, uveljavljena

v veliki družini Evropske skupnosti in širše v svetu. Toda, če hočemo to doseči, moramo v sebi začutiti ljubezen do te domovine, postati mora moja, naša, v mojem srcu. Kako vzdramiti to ljubezen v mladih? Dajmo jim priložnosti študija in dela, dajmo jim naloge, ki jih morajo prevzeti na lastna ramena. Domoljubje in pošteno delo bodita aduta naše izvirne rasti.« Tako bi lahko povzeli misli naše ministrice, ki smo je bili veseli tudi na Komenskem.

Zahvaljujemo se tudi domačinom Brestovice, Občini Komen in seveda organizatorju prireditve ob dnevu državnosti – Veteranom vojne za Slovenijo. Tako tovariško smo se družili kot v starih časih in tudi zato nam je bilo lepo.

Besedilo: Ana Godnik
Foto: Bogdan Macarol

V NAŠ OBČINSKI PRAZNIK JE VPETA 150-LETNICA ROJSTVA DR. KARLA ŠTREKLJA

Občinski svet Občine Komen je leta 2006 sprejel odlok, s katerim je za občinski praznik določen 21. junij. Letos je koledarski kažipot nedeljo naravnal ravno na 21. junij. Prireditveni prostor smo tudi letos uredili prav v neposredni bližini občinske stavbe, glavna cesta, ki pelje čez Komen, se je tudi tokrat spremenila najprej v promenado, za tem pa v mesto prijetnega druženja. Praznik se nas je prijel. Letošnja nit kulturnega programa so bile ljudske pesmi, plesi in izštevanke, vse pa je skrbno zbral naš večno živ jezikoslovec dr. Karel Štrekelj. Osnovnošolci so nam postregli z njegovimi drobnimi delčki iz bogate ljudske zakladnice, naš sopranistka Milena Košuta in pianistka Ingrid Tavčar pa sta poskrbeli, da sta pesem in glasba res segli do srca. Govor župana je izzvenel kot povzetek vsega tistega, kar smo v enem letu uspeli narediti, pa tudi kot napoved tistega, kar nas še čaka. Seveda se ni mogel izogniti recesiji, ki je vplivala tudi na izvedbo nekaterih občinskih programov, toda to še ne pomeni zastoj razvoja občine. »Z nekoliko zamiki, s še večjim zajemanjem sredstev iz evropskih skladov bomo cilje dosegli,« je menil naš župan Uroš Slamič.

In kdo so prejemniki letošnjih občinskih nagrad in priznanj?

Priznanje Občine Komen so prejeli Marija Umek, KD Brce in VS Volčji Grad in društvo Debela Griža, priznanje Zlati grb Občine Komen je prejel Balinarski klub Hrast Kobjeglava - Tupelče, častni občan Občine Komen je postal Jožef Adamič.

O prejemnikih priznanj le to: saj jih poznamo, spremljamo njihove življenjske korake, zato jim lahko le iskreno čestitamo.

Seveda veljajo čestitke tudi vinarjem, ki so prejeli priznanja za najboljša vina, in sicer za bela vina so bili to Anton Abram iz Tupelč (3. mesto), Dušan in Roman Rebula iz Brestovice (2. mesto) in Ivo Kobal iz Štanjela (1. mesto), za rdeča vina (teran) pa Anton Abram iz Tupelč (3. mesto), Bogdan Cotič iz Škrbine (2. mesto) in Matej Colja iz Coljave (1. mesto). Priznanja za najboljša vina sta podelila župan Uroš Slamič in kraljica terana Martina Rebula.

Besedilo: Ana Godnik
Foto: Jože Strnad

PRIZNANJA OBČINE KOMEN 2009

MARIJA UMEK – PRIZNANJE OBČINE KOMEN

Marija Umek, univerzitetna diplomirana bibliotekarka Kosovelove knjižnice Sežana, v enoti Komen, doma iz Škrbine, naša knjižničarka, ki je v svet knjige zvabila mlade in stare in tiste, ki sploh še ne znajo brati, zato pa seže v srce njena skoraj otroška pripoved večno živih pravljic. Pod njenim marljivim strokovnim vodstvom imamo knjižnico z več kot 21.000 knjigami. V njej ni samo izposoja knjig, v njej je svetovanje, je kraj soočanja s pisci in drugimi pomembnimi ljudmi, ki odkrivajo nove svetove in nove izkušnje življenja. Nepogrešljiva je tudi v Škrbini, kjer aktivno dela v kulturni sekciji domačega društva VRT. Njeno kulturno poslanstvo presega meje delovnega okolja.

KULTURNO DRUŠTVO BRCE – PRIZNANJE OBČINE KOMEN

Kulturno društvo Brce iz Gabrovice je nastalo leta 1997 po golem naključju, kot se po naključju dogajajo zanimive reči. Takrat sta režiser Sergej Verč in gledališka igralka Minu Kjuder na željo posameznikov zbrala peščico ljudi – domačih gledaliških navdušencev in jih izpilila tako, da so danes pravi igralci. Vsako sezono doživimo njihovo novo gledališko premiero, gostujejo povsod po Sloveniji, med Slovenci v Italiji in že dvakrat so s predstavami navdušili Slovence v Parizu. KD Brce je prejelo tudi laskavo priznanje - izbrani so bili za nastop na osrednjem ljubiteljskem gledališkem festivalu v Ljubljani. S kulturnim društvom je Gabrovica zaživela, občina Komen pa zaslovela.

VAŠKA SKUPNOST VOLČJI GRAD IN DRUŠTVO DEBELA GRIŽA –PRIZNANJE OBČINE KOMEN

Vaška skupnost Volčji Grad ljudi združuje, **Debela griža** jih v njej plemeniti in prebuja potrebo po kulturnem izpovedovanju. Oboji prispevajo k razvoju vasi, prepoznavnosti kraja, občine in Krasa tako v Sloveniji kot širše v Evropi. Kulturniki in domačini drug brez drugega ne morejo. Stkali so prijateljske vezi s Slovenci in Avstrijci iz Vrbe, na Dunaju in z Nemci iz okolice Nürnberga. Skupna srečanja in prireditve z etnološkim pridihom krepijo narodnostno zavest in potrjujejo potrebo po prijateljstvu, sodelovanju in strpnosti, ki kliče: Tako naprej, zakaj pa ne, tudi po poti Debele griže. Vaška skupnost Volčji Grad in društvo Debela griža sta prispevala tudi k turistični ponudbi kraja.

BALINARSKI KLUB HRAST KOBJEGLAVA - TUPELČE – ZLATI GRB OBČINE KOMEN

Pred 40-imi leti so zaživeli kot balinarska sekcija, ki je presegla balinarstvo. Bili so gonilna sila pri različnih akcijah v vaški skupnosti. Nepozabni so kot večletni organizatorji plesov, bili so pobudniki izgradnje kulturnega doma z balinarsko dvorano v Kobjeglavi in izgradnje štiristeznega balinišča v Tupelčah. Na športnem področju so dosegli vrhunske rezultate na državnih, evropskih in svetovnih tekmovanjih. Pohvalijo se lahko s trofejnimi uspehi posameznikov v okviru državne reprezentance (naslov podprvakov v kategoriji mladincev), v zadnjih letih so tudi stalni udeleženci Super lige, v kateri igra osem najboljših ekip v Sloveniji. Doma je klub poskrbel, da so bili trdna vez z domačini in pomemben člen pristnega sodelovanja s slovenskimi športnimi društvi v sosednji Italiji. Balinarski klub Hrast raste na Krasu in vabi v svoje vrste tudi mlade iz Vipavske doline, presega meje občin in ustvarja potrebo po športu brez meja.

JOŽEF ADAMIČ - PRIZNANJE ČASTNI OBČAN

PRIZNANJE ČASTNI OBČAN prejme **JOŽEF ADAMIČ** iz Tomačevice – naš občan, ki se je v družbenopolitičnega delavca koval že v mladinski organizaciji, v sindikatu, v prostovoljnem gasilskem društvu Komen, pri nogometnem klubu in drugih društvih. Bil je predsednik Vaške skupnosti Tomačevica, predsednik Krajevne skupnosti Komen in prvi župan Občine Komen v samostojni Sloveniji. To občino je ustanavljal in že pred tem poskrbel, da je Komenski Kras času primerno dosegel svoj razvoj. Skupaj s sodelavci je razvil cestno povezanost krajev z asfaltom.

Odprli smo se v svet s telefonskim omrežjem, vodovodnimi potmi in prav pod njegovim vodstvom smo stkali prijateljske vezi s krajevno skupnostjo Zgornja Kungota in se z njo pobratili. Čezmejno sodelovanje z občinama Zgonik in Devin – Nabrežina je prispevalo k narodnostni pokončnosti na obeh straneh meje. Jožef je še danes aktiven član naše družbe in človek dejanj.

Besedilo: Ana Godnik

PEPIN KRAŠKI VRT

Na idejo predstavitve kraškega vrta je Borut Benedejčič prišel ob obisku največje svetovne hortikulturne razstave RHS Chelsea Flower Show in še nekaterih drugih evropskih hortikulturnih razstav. Z zavestjo, da tudi Slovenci zmoremo narediti in predstaviti naše vrtove prav tako dobro kot vsi tamkajšnji razstavljalci, je idejo razvijal naprej. Borut je naredil idejni projekt kraškega vrta, ga opisal in poslal prijavo za predstavitev na Chelsea Flower Showu 2009 na Kraljevo hortikulturno društvo (RHS). Projekt je bil sprejet za predstavitev na prestižni razstavi v Hampton Court Palace.

Pričele so se priprave za zbiranje materiala in avtohtonih kraških rastlin. Borut je pričel z uresničevanjem ideje.

Vrt predstavlja specifično avtentično arhitekturo kraške kulturne krajine. Izdelan je do potankosti. V suhozidu, ki obdaja dvorišče kraške hiše, je zasajeno avtohtono kraško rastlinje. Ostali gradbeni elementi od tlaka, mize, klopi in vodnjaka (štirne) so narejeni iz kraškega kamna. Prav tako

iz kamna so narejeni okvir vrat in oken. Fasada je iz naravnega apna in mivke, pobarvano na rumeno. Za senco na vrtu služi na latnik napeljana avtohtona trta. Na kratko rečeno - čudovito izdelan vrt.

Vrt je bil predstavljen v posebni hortikulturni oddaji prvega programa BBC v četrtek, dne 10.7.2009. Tovrstne oddaje imajo izredno veliko gledanost, kar posledično pomeni veliko reklamo tudi za Slovenijo.

Pepin kraški vrt je na hortikulturni razstavi Hampton Court Palace Flower Show, ki je drugi najpomembnejši hortikulturni dogodek na svetu, prejel najboljšo oceno in zlato medaljo v kategoriji malih vrtov. Ocenjevalci in sodniki so si ga ogledali v ponedeljek po odprtju razstave in tako se je tistega večera začela širiti novica o izjemnem uspehu.

Celoten prikaz je namenjen ohranjanju in zaščiti naravne in kulturne dediščine ter ohranitvi matičnega Krasa kot edinstven primer kulturne krajine, kjer se tradicija enači z visoko mero umetnosti.

- Načrt prikazuje tradicionalni način izgradnje kraškega podeželskega bivalnega okolja, ki ob upoštevanju svetovnih smernic za varovanje narave deluje kot primerek sonaravnega bivanja v današnjem času.
- Vrt s specifično arhitekturno strukturo prikazuje spoštljiv, naravi prijazen način življenja ljudi na ruralnem območju.
- Vrt je zasnovan s tradicionalnimi materiali umetnostne obrti, rastlinami, ki so značilne za kraško krajino in namenjen aktivni sprostitvi na podeželju.

  Na vrtu je prikazana vhodna stranica in okolica tipične kraške hiše. Stranski prikaz tradicionalne kmečke hiše, ki vsebuje tipične gradbene elemente:

  - tlak, neposredno ob hiši izgrajen iz obdelanih kamnitih plošč,
  - kamniti okvirji oken in vrat,
  - streha, izgrajena iz kamnitih naravnih skrl,
  - fasada, narejena iz naravnega apna in mivke,
  - žleb za navodnjavanje, zadrževanje vode v vodnjaku,
  - tradicionalen latnik pred hišo, sestavljen iz lesenih elementov in kamnitih podpornikov,
  - nadzemni obod kraške štirne, sestavljen iz štirih kamnitih elementov,
  - kamnit zid, ki meji na sosede in na zelenjavni vrt.

Besedilo in slike: Tanja Godnič

Novice iz občinske uprave

SKLEPI 25. REDNE SEJE OBČINSKEGA SVETA OBČINE KOMEN

(15. 6. 2009)

SKLEP

Občinski svet se je seznanil s poročilom izvajalca gospodarske javne službe zbiranja in prevoza ter odlaganja ostankov predelave ali odstranjevanja komunalnih odpadkov Komunalno stanovanjskega podjetja d.d. Sežana o količinah zbranih komunalnih odpadkov v letu 2008 in o oblikovanju obračuna storitev ravnanja z odpadki za gospodinjstva na območju Občine Komen za obdobje od 01. 04. 2009 dalje.

SKLEP

Občinski svet se je seznanil s poročilom energetskega pregleda javne razsvetljave Občine Komen, poimenovan »Strategija razvoja javne razsvetljave občine Komen«, ki ga je po naročilu občine pripravil izvajalec Datapan d.o.o., Trnovo 80, 5252 Trnovo pri Gorici, s podizvajalcem GOLEA, Mednarodni prehod 6, Vrtojba, 5290 Šempeter pri Gorici.

SKLEP

1. Sprejme se pregled števila vpisanih otrok in izda soglasje k predlaganemu številu in vrsti oddelkov v Vrtcu Sežana z enotama na območju Občine Komen v šolskem letu 2009/2010, kot izhaja iz predloga Vrtca Sežana št. 227/22-2009, z dne 18. 5. 2009.
2. V primeru, da se med letom pojavi potreba po spremembi vrste oddelka zaradi starostne strukture vpisanih otrok in da ta sprememba ne vpliva na število zaposlenih, se na podlagi obrazloženega predloga Vrtca Sežana pooblašča župana za izdajo soglasja za spremembo vrste oddelka.
3. Izda se soglasje k sistemizaciji delovnih mest v Vrtcu Sežana v šolskem letu 2009/2010, kot izhaja iz predloga Vrtca Sežana št. 227/22-2009, z dne 18. 5. 2009.
   Župana se pooblašča, da v primeru potrebe po objavi prostega delovnega mesta med šolskim letom izda soglasje k zaposlitvi.
4. V kolikor število vpisanih otrok v posameznem oddelku Vrtca Sežana na območju Občine Komen presega normativ iz prvega odstavka 17. člena Zakona o vrtcih (Ur. l. RS, št. 100/2005-UPB2 in 25/2008), Občinski svet Občine Komen soglaša, da število otrok presega veljavne normative za največ dva otroka v oddelku.

SKLEP

1.Ekonomske cene programov Vrtca Sežana se določijo tako, da mesečne cene na otroka po posameznih programih od 1. septembra 2009 dalje znašajo:

PRVO STAROSTNO OBDOBJE	
	EUR
Celodnevni program	
Program	450,59
Živila	37,38
SKUPAJ	487,97
Poldnevni program (od 7. do 12 ure)	
Program	307,43
Živila	10,50
Skupaj	317,93
Poldnevni program (od 7. do 12.30 ure) s kosilom	
Program	327,43
Živila	26,88
Skupaj	354,31

DRUGO STAROSTNO OBDOBJE	
	EUR
Celodnevni program	
Program	333,96
Živila	37,38
SKUPAJ	371,34
Razvojni oddelek	
Program	1.244,06
Živila	37,38
SKUPAJ	1.281,44
Poldnevni program (od 7. do 12 ure)	
Program	224,74
Živila	10,50
SKUPAJ	235,24
Poldnevni program (od 7. do 12.30 ure) s kosilom	
Program	234,74
Živila	26,88
SKUPAJ	261,62

2. Za javljeno odsotnost se dnevno odbija po enaindvajsetino stroškov živil po posameznih programih, kar znaša:

- v celodnevnem programu prvega starostnega obdobja 1,78 EUR na dan, v poldnevnem programu 0,50 EUR na dan, v poldnevnem programu s kosilom pa 1,28 EUR na dan,
- v celodnevnem programu drugega starostnega obdobja 1,78 EUR na dan, v razvojnem oddelku 1,78 EUR na dan, v poldnevnem programu 0,50 EUR na dan, v poldnevnem programu s kosilom pa 1,28 EUR na dan.

3. Cene programov predšolske vzgoje se uveljavijo s 1. septembrom 2009.

SKLEP

Občinski svet Občine Komen se je seznanil z letnim poročilom javnega vzgojno-izobraževalnega zavoda Vrtec Sežana za leto 2008.

SKLEP

Občinski svet Občine Komen se je seznanil z letnim poročilom javnega vzgojno-izobraževalnega zavoda Osnovna šola Antona Šibelja - Stjenka Komen za leto 2008.

SKLEP

Občinski svet Občine Komen se je seznanil z letnim poročilom javnega zavoda Zdravstveni dom Sežana za leto 2008.

SKLEP

Občinski svet Občine Komen se je seznanil z letnim poročilom javnega zavoda Kraške lekarne Ilirska Bistrica za leto 2008.

SKLEP

Občina Komen bo zagotovila financiranje nadstandardnega izvajanja pouka v kombiniranem oddelku 3. in 4. razreda ter 5. in 6. razreda v Štanjelu (preseganje elementov za sistematizacijo delavnega mesta) v šolskem letu 2009/2010.

SKLEP

1. Občinski svet Občine Komen ne daje soglasja k imenovanju Anite Malnar, mag.farm., za direktorico javnega zavoda Kraške lekarne Ilirska Bistrica.

2. Občinski svet občine Komen predlaga, da postopek imenovanja direktorja javnega zavoda Kraške lekarne Ilirska Bistrica izvede svet, sestavljen iz članov, imenovanih na podlagi 12. člena Statuta.

SKLEP

Občinski svet Občine Komen daje soglasje k imenovanju Ljubislave Škibin, dr. med., spec. med. dela, prometa in športa, za direktorico javnega zavoda Zdravstveni dom Sežana.

SKLEP

V svet javnega zavoda Zdravstveni dom Sežana se kot predstavnik ustanovitelja imenuje:

· Damjan Grmek, Štanjel 115, 6222 Štanjel.

SKLEP

1. Občinski svet občine Komen se je seznanil s prenehanjem mandata odgovornemu uredniku Dušanu Rebolju.
2. Občinski svet soglaša z imenovanje Tanje Bratina, prof. slovenskega jezika in univ. dipl. bibliotekarke za odgovorno urednico javnega glasila Občine Komen.
3. Naloge odgovornega urednika so določene v 7. členu Odloka o ustanovitvi in izdajanju javnega glasila Občine Komen.
4. Mandatna doba članov uredniškega odbora sovpada z mandatom članov občinskega sveta

SKLEP

V predlagani obliki in vsebini se sprejme Odlok o dopolnitvi Odloka o proračunu Občine Komen za leto 2009 po skrajšanem postopku.

SKLEP

1. Priznanja Občine Komen za leto 2009 prejmejo:

Priznanje Občine Komen prejmejo

· Marija Umek
· KD Brce
· VS Volčji Grad in društvo Debela griža

Zlati grb Občine Komen prejme

Balinarski klub Hrast Kobjeglava - Tupelče

Priznanje Častni občan

prejme Jožef Adamič

2. Slavnostna podelitev priznanj občine Komen bo v okviru prireditve ob občinskem prazniku, v nedeljo 21. junija 2009.

Andreja Štok, občinska uprava

Društva

BR'STOVSKA OLIMPIJADA

Br'stovsko olimpijado, in to že četrto po vrsti, smo izvedli zadnjo nedeljo pred začetkom šole in tudi pred začetkom trgatve. Oba sta namreč pomembna faktorja, ki bi utegnila vplivati na število udeležencev.

Ti so se tudi letos lepo odzvali vabilu, še posebej pa nas veseli, da so redni gostje postali sosedje preko državne meje iz Jamelj in Medje vasi.

Priprave organizatorjev so stekle že teden dni poprej, kar se je navzven videlo z velikim obcestnim transparentom – vabilom na 4. br'stovsko olimpijado, medtem ko smo se organizatorji za prireditev trudili skrito od oči javnosti.

Pri tem smo bili uspešni in tudi vreme se nam ni izneverilo. Še več, dan prej sta dež in burja prijetno ohladila ozračje in tako omogočila prijetne tekmovalne pogoje.

Po že tradicionalnem popotovanju »olimpijske bakle« od Majerjev do Brestovice, ki ga je ponesla vaška mladina, in pozneje prižiganju brestovskega olimpijskega ognja so se tekmovanja lahko začela.

V metanju škrl se je pomerilo dvanajst parov tekmovalcev. Prvo mesto sta ubranila lanskoletna zmagovalca Dušan in Miran. Ob tem sta se odvijali tekmovanji v vlečenju vrvi in teku v vrečah. Tudi tu so prva mesta odnesli domači tekmovalci. Sosedje iz Jamelj so suvereno ubranili zlato v košarki v vseh kategorijah, kar je dokaz več o izvrstnem delu slovenskih športnih klubov v zamejstvu. Brestovski košarkarji si kot olajševalno okoliščino štejejo le, da so dobršen del energije vložili v pripravo iger.

Zmaga v namiznem tenisu je v ženski kategoriji ostala doma, pri Luciji, medtem ko so moški zlato odnesli v Gorjansko.

Za disciplino, ki ne zahteva večje fizične kondicije, zahteva pa mirne živce in koncentracijo, je začetek tekmovanj nastopil v poznem popoldnevu. Govora je seveda o briškoli, kjer je zmaga tokrat ostala doma, Dragan in Valter – zmagovalca, pa bosta zmago lahko proslavila skupaj s prijatelji. Oba sta namreč prejela vsak svojo trilitrsko plastenko b'rstovskega belega.

Izven uradnih disciplin so se po zaključku uradnih tekmovanj nastopajoči in gostje lahko udeležili še družabnih iger, ki pa so seveda zahtevale tudi nekaj spretnosti. Tako so mešani pari dirkali s karjolami. V karjolah smo vozili tudi prižgane sveče in brž, ko je sveča ugasnila, jo je bilo treba znova prižgati. Zmagovalec je bil tisti, ki je s prižgano svečo v karjoli pridirjal skozi ciljno črto. Za zaključek smo balinali s košarkarskimi žogami. In to tako, da je bilo v krog, narejen iz na tla položene vrvi, z veliko občutka za natančnost spraviti čim več žog tako, da so v krogu tudi ostale. Pri tej zadnji igri je bila konkurenca zelo velika. V finalu sta se na koncu borila Marko in Orlando. Slednji je pokazal več mirnih živcev in zasluženo zmagal. Šlo pa je zelo, zelo na tesno, tako da si čestitke zasluži tudi Marko.

Za hrano je ves čas skrbel naš gostilničar Niko, ki je pekel dobrote na žaru, medtem ko šank s pijačo nikakor ni bil osamljen.

Veseli smo bili tudi vseh drugih obiskovalcev, ki se iger niso udeležili kot tekmovalci, so pa zato glasno spodbujali svoje športnike. Zadovoljni, da so se igre »prijele« in našle svoje privržence, bomo prihodnje leto z veseljem obrnili novo številko.

Besedilo: Irena Švigelj

BRESTOVSKI VAŠKI PRAZNIK SV. LOVRENCA

Avgust je pravi dopustniški mesec in tedaj se, če se le da, odpravimo na počitnice ali pa ostanemo doma in naredimo tisto, česar zaradi takega ali drugačnega vzroka sicer nismo zmogli.

V Brestovici v avgustu praznujemo dan sv. Lovrenca kot vaški praznik, po vaškem zavetniku diakonu sv. Lovrencu, ki mu je posvečena cerkev sv. Lovrenca. Ker pa je prav, da je vaški praznik na nedeljo, smo letos praznovali 9. avgusta, en dan pred pravim sv. Lovrencem.

Začelo se je s sveto mašo v cerkvi in procesijo skozi vas. V cerkvi je prav na obletnico svoje prve maše mašo daroval gospod župnik Andraž Arko, vaščanom pa ob koncu kot izredno prijetno presenečenje predal restavriran kipec sv. Anastazije iz druge brestovske cerkve sv. Anastazije.

Drugi del praznovanja smo popestrili z za vas pomembnim dogodkom. Ob pokopališču smo namreč v uporabo predali novo parkirišče, ki je v prvi vrsti seveda namenjeno obiskovalcem pokopališča. Ker pa je Brestovica obiskovalcem prijazna vas in jo na številnih prireditvah obišče vedno več gostov, je parkirni prostor namenjen tudi njim. Med zgornjo in spodnjo teraso novega parkirišča je zeleni otok, v katerega so Brestovci zasadili mlada borova drevesa, nekaj cipres in nizko grmičevje ter tako sicer golo površino napravili privlačnejšo. Čez nekaj let se nadejamo prijetne sence.

Objekt sta odprla predsednik vaške skupnosti Vido in podžupan Občine Komen g. Igor Zega, za dobre želje in blagoslov sta poskrbela župnik g. Rafael Leskovec in naš lanskoletni novomašnik Andraž Arko.

Pod vodstvom zborovodje Hermana Antoniča nam je zapel novoustanovljeni Cerkveni pevski zbor Brestovica, prireditev pa je ves čas odlično povezovala Jožica Filipčič.

Vroče sonce je vaščane in goste gnalo v senco pred vaško šolo. Program je nadaljevala naša sopranistka Milena, ki nam je zapela dve kraški ljudski pesmi. Vido je vsem namenil pozdravni govor, v katerem je izpostavil pomen prostovoljnega dela vaščanov včeraj in danes. Izrazil je tudi prepričanje: »Da bo tudi v bodoče tako, zato bi bilo prav, da stopimo skupaj, pogledamo naprej in skupaj naredimo našo Brestovico še lepšo, bolj privlačno in jo obogatimo tudi za generacije, ki prihajajo. Podobno so ravnali naši starši, none in nonoti, za kar smo jim zelo hvaležni.«

Govor je vaščanom namenil še podžupan g. Igor Zega, ki je izpostavil lepe dosežke vaške skupnosti in zgledno sodelovanje z občino.

Prireditev se je prevesila v zabavnejši del; v pokušino kulinaričnih dobrot brestovskih gospodinj in pečenega mesa z žara našega gostilničarja Nika. Za ples in prešerno razpoloženje je poskrbel Duo Veselko.

Besedilo: Stane Švigelj, Vaška skupnost Brestovica

V SLOGI JE MOČ

Drugi vikend v avgustu, 8. 8. 2009, smo v Hruševici že tradicionalno praznovali praznik sv. Lovrenca. Na križišču sredi vasi, kjer smo se zbrali, smo praznovali malo drugače. Praznovanje sv. Lovrenca smo namreč združili z otvoritvijo avtobusnega postajališča. Že pred leti smo začeli z aktivnostmi za to pridobitev. S pomočjo občinskih sredstev in prostovoljnega dela smo projekt letos tudi uresničili. Trak je prerezal podžupan Občine Komen g. Zega.

Postajališča so se najbolj razveselili otroci, ki so do sedaj na šolski avtobus čakali pod vedrim nebom.

Praznovanja se je udeležilo lepo število vaščanov in njihovih sorodnikov, ki se vsako leto udeležijo srečanja, kjer obujamo stare in bolj nove spomine. Ob glasbi in dobri hrani, predvsem pa družbi, se je dogodek zavlekel pozno v noč.

Hruševljani smo v letošnjem letu s prostovoljnimi akcijami uredili tudi odvodnjavanje meteornih vod. Nekajkrat smo očistili vas, okolico in cesti proti Štanjelu in Tupelčam.

V akcijah smo sodelovale vse generacije, vsak po svojih najboljših močeh.

Mladim je ostalo dovolj energije, da so pripravili voz, ki je predstavljal pridelovanje brinjevca, in sodelovali v sprevodu na Prazniku terana in pršuta v Dutovljah.

Upajmo, da se bo dolgoletna želja vseh vaščanov Hruševice v naslednjem letu uresničila in bomo organizirali vaški praznik na lokaciji bivšega plesišča, kjer je idealna lokacija za postavitev vaškega igrišča.

Besedilo in slika: Vaški odbor Hruševice

TRADICIONALNI PRAZNIK SV. PETRA IN PAVLA V GABROVICI PRI KOMNU

Tudi letos se je na pobudo vaške skupnosti iz Gabrovice pri Komnu in Coljave konec meseca junija odvijal dvodnevni tradicionalni praznik sv. Petra in Pavla. Priprave pa so se začele že nekaj dni prej z »rabuto«, ko je dobršen del vasi poprijel za kosilnice, grablje in drugo orodje ter očedil prireditveni prostor. Po napornem delu se je izdatna malica kar prilegla.

Na »rabuti« v Gabrovici pri Komnu so sodelovali vsi vaščani dobre volje. Seveda so na svoj račun prišli tudi otroci.

Po načrtih organizatorjev praznika naj bi se ta začel že v soboto, 27. junija. Zaradi slabega vremena, ki je vso soboto ogrožal prireditev, pa je ta odpadla. Vendar pa nadebudni domačini niso vrgli puške v koruzo. Kar nekaj si jih je zbralo pred šankom, domači ansambel pa je v brk temnim oblakom, napolnjenimi z dežjem, poskrbel za prijetno razpoloženje.

Ko se je že naredil večer, je družba še vztrajala pri domačem petju in domači kapljici.

Po sobotnem neurju je v nedeljo, 28. junija, končno posijalo sonce, da so organizatorji lahko mirno izpeljali ves

načrtovani program. Najprej se je občinstvu predstavil čarodej Maris z izbranim glasbenim programom.

Seveda so med nastopom čarodeja Marisa najbolj prišli na svoj račun otroci, vendar so se tudi odrasli prijetno zabavali ob čarodejevih glasbenih vragolijah.

Nedeljski popoldan je med enim in drugim nastopom popestril tudi bogat srečelov, ki ga je pripravila mladina iz Gabrovice, glavni dobitek – gorsko kolo – pa je do poznega večera čakal na srečnega dobitnika.

Do poznega večera pa je potekalo tudi »šacanje« pršuta.

Osrednji del tradicionalnega praznika sv. Petra in Pavla pa je pripadal domači gledališki skupini KD »Brce«, ki je uprizorila svojo letošnjo uspešnico, komedijo Marca Tassare »Amour, amore, Liebe ... na trnek se lovijo ribe« v režiji Sergeja Verča in ob pomoči Minu Kjuder. Res čudovit večer pod zvezdami.

Gabroviški komedijanti pa se že pripravljajo na novo sezono oz. študij nove predstave, katere premiera bo v mesecu februarju 2010 v Kulturnem domu v Komnu.

Ob koncu pa še aplavz hvaležnega občinstva, ki je do zadnjega kotička napolnilo prireditveni prostor. Naj pri tem še zapišemo, da je gledališka skupina KD »Brce« za svoje izjemne dosežke pri širjenju gledališke kulture tako doma kot v zamejstvu in zdomstvu letos prejela prestižno priznanje Občine Komen.

Foto: Marko Feist

OBISK CSD IN PREDSTAVNIC OBČIN V ZAVETIŠČU ZA BREZDOMCE

Cenjene občane obveščamo, da je CSD Sežana v letošnjem letu pričel z novim programom, in sicer s programom *Pomoč posebej ranljivim skupinam prebivalstva* (t. i. brezdomcem in dolgotrajno brezposelnim osebam, ki prejemajo denarno socialno pomoč).

Že nekaj let strokovni delavci CSD opažamo, da narašča število težje zaposljivih oseb, ki dolga leta prejemajo denarno pomoč, pa tudi t. i. brezdomcev, kar pa ne pomeni, da trenutno nimajo strehe nad glavo, vendar pa nimajo lastnega stanovanja ali vsaj sobe. Program deluje na območju vseh štirih občin: Sežana, Komen, Divača in Hrpelje - Kozina in je namenjen prav tej skupini prebivalstva.

Glede na poznavanje problematike lahko sklepamo, da bo takih primerov še več. Pa kljub temu, da te osebe resnično živijo na robu družbe, smo skozi leta spoznavali, da ima vsak od njih svojo življenjsko zgodbo. Nekje se jim je zalomilo in morda zaradi pomanjkanja podpore svojcev in celotne družbe sami niso bili dovolj močni, da bi si uredili življenje in da bi funkcionirali v družbi tako, kot javnost od vsakega pričakuje.

Ta dejstva so bila povod, da smo skupaj s strokovnimi delavkami vseh štirih občin po predhodnem dogovoru obiskali Zavetišče za brezdomce v Kranju z namenom informiranja o vzpostavitvi, organizaciji in delovanju le-tega.

V okviru strokovnega obiska v zavetišču smo pridobili koristne informacije in praktične izkušnje, ki nam bodo v pomoč pri reševanju tovrstne problematike na območju delovanja CSD Sežana.

Direktorica: Nevenka Doles

DRUŠTVO »VEZI« ORGANIZIRALO TRADICIONALNO LIKOVNO KOLONIJO V ŠTANJELU

S L I K A R J I
Pozdravimo slikarje in jih občudujmo,
ko čopiči jim v prstih delajo mojstrovine,
na platno ujamejo čas ki beži,
da tile izrazi likovnosti bodo za spomine.
(odlomek iz pesmi Slikarji)
Sergio Popovič

Društvo »VEZI« se je ponovno izkazalo kot zelo uspešen organizator dogodkov na področju duševnega zdravja in socialnega varstva v skupnosti.

S pomočjo slikanja, umetnosti in kulturnih večerov nam je uspelo spodbuditi medsebojno sodelovanje med socialno varstvenimi programi in širšo skupnostjo. V Štanjelu smo tudi letos organizirali že tradicionalno **Likovno kolonijo 2009,** ki jo upravičuje potreba ljudi s težavami v duševnem zdravju, da v varnem in spodbudnem prostoru odrazijo svoje občutke in doživljanja s pomočjo slikanja in likovne umetnosti.

Namen likovne kolonije je omogočiti ljudem s težavami v duševnem zdravju svobodo v odražanju svojega notranjega sveta in doživljanja skozi kulturno in likovno ustvarjanje. To jim zagotavlja enake možnosti za izražanje svojega notranjega sveta, o katerih mogoče z besedami ne zmorejo spregovoriti.

Letošnja petdnevna likovna kolonija se je odvijala v mesecu juliju v sodelovanju z mentorji g. **Jankom Milkovićem, Vinkom Ticem in** ga. **Jano Oria Von Pilpach** in številnimi prostovoljci. Prav to prepletanje udeležencev, različnih slikarskih tehnik ter prostovoljcev odraža vpetost likovne kolonije v lokalno in širše okolje, kar se je odrazilo v velikem številu obiskovalcev ter dobrem medijskem odzivu. Nastalo je veliko slikarskih del, ki za seboj skrivajo nepojmljivo vrednost - ljubezen do ustvarjanja, ki preseže vse predsodke. Nastala likovna dela so bila na ogled v galeriji Grada Štanjel vse do konca julija.

Poleg zahvale sofinancerjem programa **Fundaciji za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij v Republiki Sloveniji - FIHO ter Občini Komen** se ob tej priložnosti zahvaljujemo tudi vsem prostovoljcem, ki so s svojo prisotnostjo potrdili, da je prostovoljno delo nenadomestljivo in da so rezultati prostovoljnega dela težko nadomestljivi s katerim koli formalnim delom. Zahvaljujemo se slikarju **Marjanu Miklavcu**, slikarju in filografu **Jožetu Tomažiču,** za čudovit in zelo atraktiven nastop **Komorno instrumentalnemu orkestru plesnega društva SREBRNA** iz Senožeč pod vodstvom plesne mentorice **Nataše Đukić Vasić in Ljuba Vasića,** ga. **Tei Smonker in Alešu Beraniču**, ki sta nas popeljala na zvočno popotovanje s pesmijo gongov, članicam **Likovne sekcije zlati žarek pri FK Sežana,** atraktivni godbi **Dej še'n litro**, ki so se nam predstavili z debitantskim albumom Na mizo, članom in članicam **Kulturnega društva Slikarjev amaterjev Tolmin**, **Oktetu Rožmarin** iz Temnice, članom in članicam **Recitatorske skupine Društva«VEZI**«, ga. **Majdi Cotič in Marici Bunc** za skeč »Pepine in Rozine« ter povezovalki zaključne prireditve gospe **Ani Godnik**.

Skratka, hvala vsem, ki ste kakorkoli pripomogli pri izvedbi projekta. Tudi v prihodnje mlet upri srčno vabljeni vsi; veseli bomo vsakršnega sodelovanja in dodatne finančne podpore za izvedbo, saj si vsi udeleženci letošnje kolonije želijo, da bi Likovna kolonija 2010 trajala dlje.

Naslednje leto pa se ponovno srečamo!

Društvo »VEZI«
Karmen Margarit, dipl. soc. del.

UPORABNIKI IN ČLANI DRUŠTVA »VEZI« NA IZLETU V BELI KRAJINI

Področje duševnega zdravja je številnim še vedno nepoznano in tuje, kar vzbuja strah, ki je temelj za razvoj predsodkov. V okviru projekta »Na krilih športa« - s športno rekreativnimi aktivnostmi želimo širši skupnosti na razumljiv način predstaviti duševno bolezen kot vsako drugo bolezen, ki jo je mogoče zdraviti in z njo kvalitetno živeti in delati. Duševna bolezen ne izbira in lahko doleti čisto vsakega človeka, zato je tako zelo pomembno ozaveščanje celotne javnosti v smeri sprejemanja duševne bolezni in ljudi s težavami v duševnem zdravju.

Leto je naokrog, zato smo se uporabniki, člani in zaposleni v Društvu »VEZI« v sodelovanju je s Psihiatričnim dispanzerjem Sežana in Centrom za socialno delo Sežana ponovno odpravili na poučno potepanje po Sloveniji. Odpeljali smo se v Belo krajino, skrivnostno pokrajino na skrajnem jugovzhodu Slovenije, ki se ponaša s starodavno zgodovino, neokrnjeno naravo in izjemno kulturno dediščino. Na izlet smo krenili 21. 5. 2009 ob 7.00 izpred stare avtobusne postaje v Sežani. Pot nas je vodila po avtocesti do Ljubljane, od tu dalje pa po dolenjski avtocesti skozi Črnomelj do vasi Veliki Nerajec, kjer smo si ogledali Informacijski center parka, hišo staro okoli 200 let, črno kuhinjo ter galerijo domače obrti Vere Vardijan. Pot smo nadaljevali v Pusti Gradec. Tu je našo pozornost pritegnil še delujoči mlin na vodo, žaga venecijanka ter nekaj naključno najdenih arheoloških predmetov. Izlet smo sklenili v vasici Krupa, kjer smo si ogledali izvir reke Krupa ter napolnili naše že lačne želodčke z obilnim kosilom na turistični kmetiji. Sledil je še ogled nedavno obnovljene baročne cerkvice v bližnji vasici. Na poti proti domu smo naredili kratek postanek v Kočevju, kjer smo si ogledali mini živalski vrt, večino naše pozornosti sta pritegnila dva rjava kosmatinca – prepoznavni znak Kočevja – dva medveda. Povratek je bil v poznih večernih urah.

Ljudjem s težavami v duševnem zdravju zaradi številnih hospitalizacij in uživanja medikamentozne terapije občasno zmanjkuje notranjih moči za vključevanje v športne in druge aktivnosti. Ravno zato jim v Društvu »VEZI« nudimo ustrezno strokovno podporo za vključevanje tako v športno–rekreativne kakor tudi številne druge aktivnosti, ki dokazano dvigujejo nivo notranjih virov moči za socialno vključevanje in višji nivo vsakdanjega življenja v skupnosti.

Društvo je nevladna humanitarna organizacija, ki deluje v javnem interesu. Za svoje delovanje in izvedbo aktivnosti zato pridobivamo sredstva na številnih javnih razpis. Ob tej priložnosti se zato zahvaljujemo dvema glavnima sofinancerjema izleta, in sicer Fundaciji za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij - FIHO ter Centru za socialno delo Sežana (op. iz programa dela za leto 2009), ki sta omogočila, da je bil izlet za vseh 54 udeležencev brezplačen.

Čeprav je bil izlet, predvsem zaradi dolge vožnje, malo naporen, so bili vsi udeleženci zelo zadovoljni. To potrjuje tudi dejstvo, saj je udeležba na tem že tradicionalnem izletu iz leta v leto večja. Zato vljudno vabljeni v našo družbo tudi Vi.

Besedilo: Mojca Mahnič
(pod mentorstvom mag. Katarine Tomažič)

PETI OTROŠKI POLETNI TABOR - VOLČJI GRAD 2009

Društvo Debela griža je letos med 11. in 15. avgustom organiziralo že peti Otroški poletni tabor Volčji Grad 2009, ki je poudarjal predvsem ohranjanje kulturne in naravne dediščine domačega kraja in Krasa, otroci pa so ga že celo leto težko pričakovali. Letošnji tabor je potekal v pravkar obnovljenem vaškem domu, na borjaču pred domom, delno pa tudi drugje po vasi. Za organizacijo in dober potek tabora je skrbel društveni organizacijski odbor, ki so ga sestavljali Aleš Štolfa, Zoran Štolfa, Nives Ozbič in Romana Marinšek Logar, sodelovali, pomagali in podpirali pa so tabor malodane vsi vaščani in člani društva Debela Griža. Tabora se je udeležilo 20 otrok v starosti od 6 do 13 let iz Volčjega Grada in nekaterih drugih kraških vasi.

V torek smo imeli na Volčjem Gradu pravo lončarsko delavnico. Z nami je bila gospa Katja Prunk iz Tomaja, ki v prostem času z veliko predanostjo oblikuje glino. Iz različnih vrst gline so otroci najprej oblikovali okvirje za slike in različne posodice. Nato so se ob skrbnem vodstvu lotili izdelave ogrlic in različnih izdelkov po lastni zamisli. Gospa Katja je z veliko potrpežljivostjo pomagala oblikovati glinene izdelke na tak način, da med sušenjem in žganjem v peči ne bi počili ali se kako drugače poškodovali. Kasneje je

izdelke namreč odpeljala na pečenje v peč pri 1000°C. Lepo je bilo opazovati, kaj vse lahko otroške roke v nekaj urah ustvarijo iz gline. Med delom je otroke obiskal tudi igralec Gojc iz sosednjih Škofov in že tradicionalno posnel portrete vseh sodelujočih v barvni in črno-beli varianti.

V sredo so otroci oživljali eno najpomembnejših kulturnih dediščin Volčjega Grada - kamnoseštvo. Kamnoseške spretnosti sta otrokom predstavila mojstra Gabrijel Jeram in Bogdan Gojkovič iz Štorij. Kamnoseka sta mlajše udeležence vodila do izdelave kamnitega reliefa in starejšim pomagala pri izdelavi kamnitih posod. Kamnoseško delo v vročem poletnem dnevu je bilo sicer naporno, a ko so se pod rokami začele kazati končne oblike izdelkov, so mladi kamnoseki vztrajali do konca. Udarci ob kamen so kot posebna melodija odmevali po celi vasi. Mlajšim otrokom, ki se še niso mogli poizkusiti v klesanju kamna, je gospa Ida Suban iz Škofov nabrala in nasušila različna semena, iz katerih so izdelali edinstvene lepljene slike. Še dobro, da njene kokoši niso hotele pozobati vseh bučnih, sončničnih in drugih semen, kot je dejala. Pri ustvarjanju slik so zmanjkale določene barve semen, zato smo se odpravili po vasi in pri gospodinjah nabrali še različne barve fižola in druga semena, da so otroci lahko dokončali svoje zamisli.

Tudi v četrtek je bilo v vaškem domu sila živahno, na trenutke pa tudi precej glasno. Z reševalnim vozilom se je namreč v Volčji Grad pripeljala celotna ekipa Nujne medicinske pomoči iz Sežane: zdravnico Katjo Šantelj sta spremljala dva reševalca, s seboj pa so pripeljali tudi gumijasto lutko naravne velikosti za prikaz določenih ukrepov prve pomoči in vso opremo, ki jo v primerih nujne medicinske pomoči na terenu potrebujejo. Zdravnica je za otroke najprej pripravila predavanje, v katerem jim je razložila, kaj njena skupina dela in kakšni so ukrepi pri nudenju prve pomoči. Temu so sledile praktične vaje iz umetnega dihanja, masaže srca, imobilizacije različnih delov telesa pri poškodbah ... Otroci so zelo zavzeto sodelovali in na koncu so se ob vključeni sireni do Komna lahko peljali z reševalnim vozilom, kar je bilo posebno doživetje.

V vročem tabornem tednu je ponoči iz četrtka na petek celo padal dež in ozračje se je nekoliko ohladilo. In da povprečna tedenska temperatura ob 14h ne bi padla pod 32°C, smo v petek v krušnih pečeh pekli kruh in nekatere druge dobrote iz kvašenega testa pod vodstvom Romane Marinšek Logar. Zjutraj smo zamesili 20 hlebčkov kruha iz bele, črne, polnozrnate moke in koruzne moke, ki so jim otroci po lastni izbiri dodali semena, zelišča, popečeno čebulo, suho sadje, ocvirke ... Da bi spekli toliko kruha, so morale tri gospodinje v vasi zakuriti krušne peči (pri Fitnikovih, pri Fabjanovih in pri Drslovih). Med vzhajanjem hlebčkov smo pripravili še kraško pogačo s panceto in potico iz mente in suhih sliv. Ko so bili hlebčki pečeni, je tako slastno dišalo po celi vasi, da se otroci niso mogli upreti skušnjavi in so pokušali še topel kruh. Zato smo nekatere gospodinje hitro zamesile še nekaj hlebcev, še enkrat zakurile peči in spekle dovolj kruha še za večerno taborjenje ob vaškem kalu.

Zadnje dejanje tabora je vsako leto najtežje pričakovano, saj gre za pravo taborjenje pri Kaliču na robu vasi. Varno in urejeno postavitev tabora je kot ponavadi odlično organiziral Zoran Štolfa, tako ali drugače pa je pomagalo kar nekaj staršev. »Ta stari« namreč pri tem prav tako uživamo kot otroci. Na tabornem ognju smo vsi skupaj pekli koruzo, krompir po pastirsko in tudi klobase in hrenovke so bile vmes. Nona Nada se je potrudila z ocvrtim krompirčkom in na razpolago so bile tudi tri vrste kruha iz popoldanske peke. Vodja tabora je organiziral tudi zabavno športno tekmovanje - izžrebani pari so tekmovali v vožnji s »karjolo« okoli Kaliča. To je bilo smeha! Spanje je bilo zapovedano ob polnoči, seveda pa so morali nekateri paziti, da taborni ogenj do jutra ni ugasnil. V soboto zjutraj je bila najprej na vrsti telovadba, nato zajtrk in potem v večini primerov nadaljevanje spanja doma. Zvečer smo pripravili zaključno prireditev, na kateri smo animatorji in otroci ob fotografijah predstavili dogajanje celotnega tedna, v spodnjem prostoru vaškega doma pa so bili na ogled izdelki posameznih delavnic.

Besedilo: Romana Marinšek Logar,
za društvo Debela griža

ZBOROVSKO PETJE NA ŠTREKLJEVEM BORJAČU V GORJANSKEM

V soboto, 13. junija 2009, se je uspešno zaključil dobro obiskovan niz koncertov *„... in pesem je zazvenela na Štrekljevem borjaču“* v Gorjanskem. Leta 2007 so pevci MePZ Gorjansko prvič organizirali ta projekt, ki se ponavlja na vsaki dve leti. Nastopi so bili takrat zelo dobro obiskani in kritike zelo pozitivne. Vsi ti razlogi so jih privedli do zamisli in želje, da ponovijo niz treh koncertov, posvečenih petju in zborovski glasbi na mednarodni ravni. Letos praznujemo tudi 150. obletnico rojstva dr. Karla Štreklja, utemeljitelja znanstvenega etnološkega dela na Slovenskem in največjega zbiratelja slovenskih ljudskih pesmi (Zbirka SLOVENSKE LJUDSKE PESMI). S to prireditvijo so pevci MePZ Gorjansko, ki delujejo v okviru Razvojno-turistično-kulturno-športnega društva Gorjansko, hoteli ovrednotiti njegovo ime in poleg tega promovirati njegovo rojstno vas Gorjansko ter oživeti njegovo rojstno hišo. In to jim je tudi uspelo. Pevci MePZ Gorjansko so bili tudi z letošnjo izvedbo zelo zadovoljni, čeprav je to od njih zahtevalo precej truda in organizacijskega dela, ko je v Gorjanskem v treh večerih nastopilo približno 120 pevcev, saj so v goste povabili kar pet zamejskih zborov.

Na prvem večeru, posvečenem ženskim zborom, v soboto 6. junija, so zapela dekleta „Kraškega slavčka“ iz Nabrežine pod vodstvom Mirka Ferlana in „Bodeče neže“ iz Vrha Sv. Mihaela pod vodstvom Mateje Černic. Dekleta obeh skupin so povsem izpolnila pričakovanja poslušalcev z izvedbo zahtevnega in zelo kakovostnega programa ter potrdila zasluženo prejeta srebrna in zlata priznanja na nedavnem mednarodnem tekmovanju v Bratislavi.

Navdušenost za ljudsko pesem je bila močno začutena tudi naslednjega dne, v nedeljo 7. junija, ko so zadoneli mogočni moški glasovi okteta „Odmevi“ iz Saleža z umetnostnim vodjo Radom Miličem, ki so izvajali zahtevnejši program, in maloštevilne, a intonančno zelo precizne in homogene vokalne skupine „Akord“ iz Podgore z umetnostnim vodjo Dariom Bertinazzijem, ki so lepo presenetili domače poslušalce. Zaradi slabih vremenskih razmer sta bila prva dva večera izvedena v prenovljeni dvorani vaškega doma.

Zadnji večer niza koncertov, posvečen mešanim sestavom, v soboto 13. junija pa je končno zazvenel na sugestivnem kraškem borjaču pri Štrekljevih, ko sta zapela obe-

taven domači zbor „Gorjansko“ pod vodstvom Gorana Ruzzierja in MePZ „Štandrež“ pod vodstvom Davida Bandlja, ki ima za seboj že dolgo in uspešno prehojeno pot. Vsak večer so pevci zaključili z vsaj dvema skupnima pesmima, ki so vse nastopajoče še bolj povezale med sabo. Vse tri večere je program povezovala Nataša Birsa, ki je z Loredano Mezinec na posebno zabaven in poučen način poslušalcem hkrati predstavila dr. Karla Štreklja, jezikoslovca in velikega zbiratelja slovenskih narodnih pesmi, po rodu iz Gorjanskega, po katerem nosi niz koncertov tudi naslov. Predsednik gorjanskega zbora Dane Božič se je v imenu društva najprej javno zahvalil vsem nastopajočim za prisotnost na domačih koncertih ter za ubrano petje, ki smo ga slišali vsak večer, ter vsem, ki so pevcem priskočili na pomoč pri organizaciji in izvedbi projekta, pokroviteljem, Javnemu skladu za kulturne dejavnosti Republike Slovenije in Občini Komen ter donatorjem Vasji in Branku Čotarju, Pekarni Kras in Avtoservisu Zega.

Pevci MePZ Gorjansko so še zadnjič v tej sezoni nastopili naslednjega dne, v nedeljo 14. junija na podelitvi Štrekljeve nagrade, ki je prav tako potekala na „borjaču“ Štrekljeve domačije v Gorjanskem. Po zasluženih počitnicah se bodo spet srečali septembra novim izzivom naproti. V svojo sredo vabijo vse stare in nove pevce, ki se jim želijo pridružiti.

Besedilo: Irena Šemec
Foto: Mitja Mozetič

MLADE FLAVTISTKE POVEZALE OBE STRANI MEJE

Konec šolskega leta pogosto zaznamujejo zaključni koncerti mladih glasbenikov primorskih glasbenih šol. Uspešno delo skozi pretekle mesece je tik pred začetkom počitniškega obdobja skupaj s svojimi učenkami obeležila tudi profesorica flavte na sežanski glasbeni šoli, Tamara Tretjak, s koncertom v župnijski cerkvi sv. Andreja v Gorjanskem.

Tretjakova poučuje ne le v Komnu in Sežani, marveč še na drugih glasbenih šolah, tudi v Italiji. *»Gorjansko sem si izbrala prav zaradi bližine meje - želela sem, da se ti dve strani združita. Tako so na nastop prišli tudi poslušalci iz Italije.«*

Koncert so sooblikovale učenke Poljanka Doljak, Lucija Tavčar, Manja Košuta, Anja Kravanja, Julija Mevlja, Nika Strnad, Ana Uršič, Irena Birsa, Urša Vodopivec, Lucija Kobal, Staša Krošelj in Anja Slavec, združene v štiri trie – najmlajšega med njimi sestavljajo učenke komaj prvega razreda glasbene šole.

V prijetnem in akustičnem ambientu so zazvenele slovenske in tuje skladbe, s katerimi so se nekatere izmed izvajalk že predstavile na glasbenih tekmovanjih, najuspešneje je to uspelo triu v sestavi Ana Uršič, Irena Birsa in Urša Vodopivec, ki je na državnem tekmovanju osvojil srebrno plaketo.

Tamara Tretjak je bila z izvedbo zadovoljna: *»Učenke so se zelo dobro odrezale. Vesela sem, da nam je uspelo izvesti 45 minut dolg koncert samih flavtistk brez klavirja, saj flavte tako le redko nastopajo. Tudi to, da so se poslušalcem predstavile izključno komorne skupine, je zanimiva popestritev, kajti take sestave nastopajočih ne srečaš velikokrat.«*

Podobnega mnenja so bile flavtistke, navdušene predvsem nad drugačnim okoljem za koncert*: »Akustika v cerkvi je nadvse zanimiva. Na takem kraju še nismo nastopale, zato je nocojšnja izkušnja za vse nas zelo dragocena.«*

Približno 50 poslušalcem, zbranih na junijski prireditvi, so zaigrane skladbe očitno stopile v srce. Mlade virtuozinje so prejele krepak aplavz, na zakuski v gorjanskem vaškem domu pa še vzpodbudne besede za pogumno vztrajanje na začeti glasbeni poti.

Besedilo: Helena Uršič

PIHALNI ORKESTER KOMEN ZLAT NA MEDNARODNEM GLASBENEM MLADINSKEM TEKMOVANJU »SUMA CUM LAUDE« V DUNAJSKI ZLATI DVORANI

INVAZIJA KOMENCEV NA DUNAJ

Sobota, 4. 7. 2009

- Okoli 3.00 se začne na placu v Komnu zbiranje godbenikov in drugih udeležencev, natovarjanje instrumentov, pa tudi pršutov in terana (ker se nismo držali pregovora Če greš na Dunaj, pusti trebuh zunaj.), kovčkov ter druge opreme, godbenikov, njihovih staršev in najbližjih sorodnikov in sodelavcev ter drugih izletnikov - navijačev.
- Ura je 4.30, proti Dunaju odpeljejo štirje avtobusi s skupaj 180 potniki, dva za dvodnevni izletniško-navijaški del potovanja in dva z godbeniki in starši za vse štiri dni. Bo, kar bo!
- Prihod na Dunaj ob 13.00 in namestitev v hotelu Academia.
- Že ob 14.30 prva vaja orkestra, ostali »prosto« z ogledom stare cesarske palače in parka Schonbrunn s spominom na Franca Jožefa in Marijo Terezijo, »Leopold« muzeja ali številnih drugih dunajskih možnosti. Organizacija in program sta v rokah Roka Furlana in Erike Rojc.
- Ob 19.00 slavnostni sprejem udeležencev 4-dnevnega mednarodnega glasbeno mladinskega festivala (več kot 760 članov iz 21-ih različnih sestavov pevskih zborov, pihalnih, godalnih in simfoničnih orkestrov iz Avstrije, Nemčije, Kanade, Iraka, Kosova, Latvije, Poljske, Kitajske, Avstralije in Slovenije) v katedrali sv. Štefana.

PRIŠLI, ODIGRALI, ZMAGALI

Nedelja, 5. 7. 2009

- Vreme je poletno vroče, v zraku je čutiti rahlo napetost, vodja orkestra in dirigent Simon Perčič zahteva še eno vajo.
- Svečano oblečeni se odpeljemo do znamenite dunajske »Zlate dvorane« Musikverein, kjer med drugim domujejo sloviti dunajski filharmoniki in od koder jih na vsakega novega leta dan poslušamo izvajati Straussove dunajske valčke. Pravijo, da je stara stavba najbolj akustična na svetu, a v njej je soparno. Godbeniki zasedejo za njih rezervirane sobe za pripravo. (»Prinesite kaj za pit!«)
- Najožji člani orkestrskega društva (starši oz. najožji sorodniki godbenikov in njihovi najožji sodelavci), orkestrski »fan club« ali »dream team«, kot nas večkrat poimenuje njegov predsednik Evgen Kavčič, se udobno namestimo na mehke sedeže »Zlate dvorane«.
- Kot prvi nastopijo konkurenti iz Avstralije. Niso slabi, še posebno, ker so nam posodili tolkala.

Avstrijci so točni kot švicarska ura in ob napovedani 10.10: »Pihalni orkester Komenaus Slovenia.«

- »Orient express« Philipa Sparka – obvezna skladba. Izvedba je polnejša od avstralske. Aplavz.

- »Aria & Improvisation« slovenskega skladatelja Blaža Puciharja v priredbi Nejca Brečana – solistki saksofonistki Neni Leban so se uresničile sanje. Aplavz.

- »Breath of Gaia« japonskega avtorja Tomohira Tatebeja – ocenjevalna komisija prikimava. Bučen aplavz!

Nastop je odličen! Helena Perčič pomaha s slovensko zastavo z dvoranskega balkona, Evgen Kavčič in Lojze Pangos se z zastavo slikata.

Sledil je še nastop domačega pihalnega orkestra v narodnih nošah. S tem se je dopoldanski del tekmovanja zaključil.

- Dobre volje se vrnemo v hotel. Evgen Kavčič se ozira v oblačno nebo: »Sreča je na strani hrabrih.« Takrat se vsuje. Kaj bo z načrtovanim piknikom ob Donavi?
- Zvedri se. Štirje avtobusi odpeljejo k Donavi. Pršut in teran prav teknejo, ob dunajskih donavskih planjavah se razleže slovenska pesem. Čakamo na rezultate, pomaga Davidova harmonika in Maričini skeči. Simon Perčič zve za rezultat in ga razglasi: »Prva nagrada, with excellent success.« Huronski vzklik in burno ploskanje prisotne množice, solze sreče, čestitke za pošteno in trdo delo, ne le za rezultat. Nato pa zdravice, kólo, pesem.
- Dva avtobusa navijačev morata odpotovati domov, ostali se počasi odpravimo v hotel. Noč je dolga in »mokra«.

DUNAJSKE »OSMICE«

Ponedeljek, 6. 7. 2009

- Dopoldne se godbeniki udeležijo glasbenih seminarjev, ostali si ogledamo Schonbrunn. Popoldne lije kot iz škafa, zvečer spoznavanje vin in drugih ponudb dunajskih primestnih gostiln.

DRUGI NASTOP V »ZLATI DVORANI« NA GALA KONCERTU NAGRAJENCEV IN SVEČANA PODELITEV NAGRAD V MESTNI HIŠI

Torek, 7. 7. 2009

- Hotel Academia zapustimo ob 9.00. Skupno slikanje pred palačo »Belvedere« in umetnostni sprehod po palači, od vse tu nakopičene lepote se zvrti: Klimt, Schiele, Waldmuler, Monet ...
- Parkiranje obeh avtobusov v samem središču Dunaja med avstrijskim parlamentom in glavno dunajsko policijsko postajo ter suho kosilo na tamkajšnji zelenici. Varnost je zagotovljena, prijazna policaj in policajka nam dasta še 45 minut časa, da za sabo pospravimo. Na avtobusu in delno tudi na pločniku se ponovno preoblečemo v svečana oblačila za zaključni koncertni nastop najboljših tekmovalnih sestavov. Lojze si mora obvezno ogledati še muzej kočij.
- Ura je 19.00, že drugič smo v »Zlati dvorani«. Pihalni orkester Komen ponovno zaigra »Orient express«. Bučen aplavz vseh udeležencev, tudi stoje. Na koncu zaigra še simfonični orkester iz Münchna. V zraku je polno glasbe in vse njene energije, ki plemeniti in povezuje. Prav na koncu se v pol ure vsi v dvorani pod vodstvom Ronalda Smarta naučimo peti festivalsko himno »Music is the global language« in jo združeno tudi zapojemo. Veličastno!
- Vsi nastopajoči in spremstvo smo povabljeni na banket v dunajsko mestno hišo: dunajski zrezki in saher tortice, natakarji v livrejah in glasbena jazz kulisa z raskavim glasom in trobento Luisa Armstronga. Podelijo se priznanja in vsak prejemnik izvede svoj slogan – Pihalni orkester Komen zapoje delček Avsenikove »Slovenija, od kod lepote tvoje«.
- Dunaj zapustimo ob 23.15.

»DOBRODOŠLI, ZLATI ORKESTRAŠI!«

Sreda, 8. 7. 2009

- V Komen prispemo ob 6.30. Na pol prebujene nas preseneti prisrčen sprejem skupine domačinov. Davorin Kukanja maha s slovensko in občinsko zastavo. Z balkona knjižnice visi transparent »Dobrodošli, zlati orkestraši!«. Pavlo s »Paradisa« odpre šampanjec z mečem. Silvo s Pekarne Kras nas počasti s torto s sliko našega nastopa v »Zlati dvorani«. Zahvale, čestitke in pozdrav podžupana Igorja Zege. Vsi si ploskamo, veselje je premagalo utrujenost.

Besedilo: Ivan Uršič

GIMNASTIKA TUDI V KOMNU

Že tretje leto lahko otroci OŠ Komen poleg ostalih športov trenirajo tudi gimnastiko. Pri gimnastiki se otroci razgibajo, krepijo celo telo, v Športnem društvu Partizan Renče, ki treninge organizira in vodi, pa poudarjajo tudi vzgojo in oblikovanje vrednot mladega človeka: spoštovanje, samozavest, odgovornost ...

Otroci so razvrščeni v tri skupine. Začetniki (mala šola gimnastike) in deklice trenirajo pod vodstvom Sare Čotar, dečke pa vodi Egon Pregelj, pomagala jima je Neli Sulič. Pri urah se najprej razmigajo, nato pa se postopno učijo na blazinah, mali prožni ponjavi ter seveda na orodjih. Treninge obiskujejo 2-krat tedensko v Komnu, bolj zagnani pa se še enkrat ali dvakrat na teden odpeljejo na trening v Renče. Tam imajo boljša orodja, pa tudi sicer boljše pogoje za treniranje.

Med treningi se otroci poleg gimnastičnih vrlin naučijo tudi vztrajnosti in premagovanja samega sebe. Uspehi ne izostanejo: Tomi Zavadlal je državni prvak v akrobatiki ter 5. v moški športni gimnastiki C-programa, kjer sta uspešna tudi Jan Zavadlal (4. mesto) in Lenart Žežlina (15. mesto). Jan Zavadlal je dosegel tudi 5. mesto v akrobatiki in

11. mesto v skokih z male prožne ponjave. V skokih z male prožne ponjave je bil najuspešnejši Tomi Zavadlal. Otroci se poleg državnih tekmovanj udeležujejo tudi drugih tekmovanj in sodelujejo na raznih nastopih, pogosto zastopajo šolo na šolskih športnih tekmovanjih.

Na junijski zaključni prireditvi v Renčah so podelili tudi naziva najboljši športnik in najboljša športnica športnega društva Renče za minulo sezono: to sta Tomi Zavadlal in Zala Žežlina.

Od 21. 6. – 5. 7. 2009 so nekateri otroci iz društva odšli v Teksas (ZDA), kjer so zastopali Slovenijo na vsesvetovnem sokolskem zletu Dallas 2009.

Otroci – mladi komenski gimnastiki – imajo za sabo uspešno tekmovalno sezono in enkratno ameriško izkušnjo (OŠ Komen se zahvaljujemo za sponzorska sredstva!) in že nestrpno pričakujejo prve septembrske treninge. Uspehi so zagotovo plod trdega dela vseh; otrok, trenerjev in staršev, ki se zavedamo, kako pomembno je za otroke koristno preživljanje prostega časa, zato si v prihodnje želimo izboljšati pogoje za vadbo v Komnu.

Besedilo: S. Žežlina, D. Zavadlal

OBISK VRBE IN VRBSKEGA JEZERA NA AVSTRIJSKEM KOROŠKEM

V petek, 19. 6. 2009, so učenci 4. razreda OŠ Antona Šibelja Stjenka Komen in člani otroškega pevskega zbora odšli na nagradni izlet v Vrbo na avstrijsko Koroško. Izlet so združili tudi s sodelovanjem na zaključni prireditvi projekta »Ena šola - 4jeziki« na Ljudski šoli v Lipi ob Vrbi, kamor so bili prisrčno povabljeni.

Ob prihodu v Vrbo so bili vsi presenečeni nad čistočo in urejenostjo kraja. Pri Vrbskem jezeru jih je čakal ravnatelj avstrijske osnovne šole, Christian Zeichen. Skupaj so se vkrcali na ladjico, ki jih je odpeljala do polotoka, kjer so si ogledali znamenito cerkvico *Marija na Vrbi* (Maria Worth). Čisto jezero, slikovita pokrajina in obrežje, pozidano z mogočnimi vilami, jih je navdušilo. Kaj hitro je prišel čas za kosilo in malo počitka. Po kosilu so se odpeljali v Lipo ob Vrbi, kjer so se z učenci tamkajšnje šole najprej pomerili v igri »med dvema ognjema«. Domačini so imeli prednost, saj so poznali pravila, igrišče itd., zato so na koncu tudi zmagali. Ob 17.00 uri se je začel kulturni program, v katerem so kot predstavniki Slovenije sodelovali komenski osnovnošolci. Predstavili so ljudske izštevanke in kraške šaljivke, zaplesali ljudske plese, pevski zbor pa je zapel nekaj pesmi. Predstavniki šole so predstavili kulinariko Krasa ter navdušili s še toplimi kraškimi štruklji in sproti narezanim pršutom. Dan se je nagnil v večer in okrog 19.00 ure je avtobus odpeljal proti domu.

Kljub napornemu dnevu je v mladih ostalo še polno energije, ki so jo dokončno izčrpali s petjem pesmi na avtobusu.

Besedilo: Martina Fabjan

DRAGI PAVLO!

Ko se je nebo nad Komnom pripravljalo k nevihti, si odšel v čas nevzdramnega sna. Kaj puščaš za sabo?

Poznam te pičli dve leti, pa se mi zdi, da se poznava od nekdaj. Bil si med prvimi, ki so mi prišli pred natanko dvema letoma izreči dobrodošlico in mi zaželeli vse dobro za krmilom komenske šole. Šole, ki si ji bil zvest od leta 1984, ko sem sama marca istega leta z nje odšla in si ti septembra vanjo prišel kot hišnik. O tvojem delu v tistem času ne vem prav veliko, tvoje pripovedi in pripovedi tvojih nekdanjih sodelavcev pa dajo slutiti, kako tesno si bil povezan z institucijo, kakšne pristne odnose si tkal s sodelavci in učenci. Verjamem, da ti dela ni odmerjal postavljeni delovni čas, pač pa potrebe in naloge, ki jih nikoli ni zmanjkalo.

Ker nisi hodil samo v službo, pač pa pošteno, odgovorno in korektno pristopal k delovnim nalogam, si v mladih pustil pečat, ki bi ga moral sleherni, ki dela v vrtcu ali v šoli. Kajti prav vsi, ki soustvarjamo šolski prostor, tudi vzgajamo, vzgajamo z vzgledom. Drže delati dobro v dobrobit otrok in skupnosti ni pretrgala niti tvoja formalna upokojitev. V zadnjih dveh letih si mi pokazal, kaj pomeni biti lojalen instituciji, od katere si se poslovil pred več kot devetimi leti. Kadarkoli smo te potrebovali, si nam priskočil na pomoč. Zaključna koncerta pevskih zborov lani in letos junija ne bi uspela tako, kot sta, če ne bi bil ti za ozvočenjem, preko 100 videokaset, ki si jih v delovnih letih skrbno posnel in tako pozabi iztrgal marsikateri šolski dogodek, ne bi bilo presnetih na DVD. 19. junija si z veseljem odšel z nami na Koroško, kjer so učenci častno zastopali šolo, kraj, občino in Slovenijo v okviru projekta »Ena šola, štirje jeziki«. Celo pot si snemal otroke in nastal je posnetek, ki ga skrbno hranim v svoji pisarni. Tvoj zadnji posnetek. V Lipi ob Vrbi si se aktivno vključil v predstavitev naše šole: ob športni in kulturni predstavitvi učencev sta s kuharico Nadjo številnemu občinstvu prikazala tudi naše kraške kulinarične dobrote. Dve uri si brez predaha rezal pršut in s svojim humorjem navduševal staro in mlado.

Na poti domov smo ves čas prepevali. Časa pa je bilo dovolj tudi za pogovore o domačih, o načrtih, o preteklosti in prihodnosti. S kakšno ljubeznijo si pripovedoval o svoji Vilmi, Mirku, Marku in Andreji. Pa o vnukih, zlasti Gabrijelu, ki bo jeseni prestopil šolski prag in za katerega si od srca želel, da bi prepeval v pevskem zboru. Naši načrti so bili že tako konkretni, da smo v njih videli Peru, kjer »tvoja ta mala« opravlja plemenito poslanstvo in kjer bi lahko tudi naši učenci dodali svoj kamenček v mozaik dobrega.

Ko me je 2. julija dosegla vest o tvojem slovesu, nisem mogla verjeti.

Pogrešali te bomo, pogrešala te bom. Hvala za tvoj prispevek, ki si ga v aktivnih letih dal naši šoli in posebej hvala za vse, s čimer si nas obdaril, ko ti tega sploh ne bi bilo več treba.

Prijateljem nisi dovolil, da bi te vikali. Zbogom prijatelj!

Besedilo: ravnateljica Nives Cek

DELO V ODDELKIH PODALJŠANEGA BIVANJA

Na Osnovni šoli Antona Šibelja Stjenka je organiziranih 6 oddelkov podaljšanega bivanja (na matični šoli štirje, na podružnični šoli v Štanjelu pa dva oddelka). Vanje so vključeni učenci od 1. do 5. razreda. Gre za obliko vzgojno-izobraževalnega dela, ki poteka po pouku. Nekaj časa je namenjenega sprostitvi. V tem času se učenci spočijejo in naberejo novih moči za delo. Učitelji podaljšanega bivanja poskrbimo, da učenci spišejo domačo nalogo in utrdijo učno snov z dodatnimi vajami. Poleg tega pa se v času podaljšanega bivanja dogaja še veliko drugih zanimivih in poučnih aktivnosti. Učenci obiskujejo različne interesne dejavnosti, se igrajo, pogovarjajo, pri čemer se učijo usklajevati mnenja z vrstniki in sprejemati različne vloge v skupini. Ob tem spoznavajo sebe in druge ter se učijo sprejemati in ceniti drugačnost, z eno besedo - učijo se za življenje v skupnosti. Učitelji pripravljamo tudi aktivnosti, ki pri učencih spodbujajo ustvarjalnost na kulturnem, umetniškem in športnem področju. Obiskovalci naše šole so se v prejšnjem šolskem letu navduševali nad šolsko avlo, ki so jo krasili izdelki učencev podaljšanega bivanja. Sodelovali smo na likovnih natečajih, pripravljali jaslice za božično-novoletno razstavo v Nabrežini, izdelovali voščilnice, imeli smo svojo stojnico na šolskem bazarju, pomagali pri pripravi plakatov za dramsko igro *Kekec* in še bi lahko naštevali. Že nekaj let sodelujemo tudi z Livarno Komen, saj pripravljamo tematsko razstavo slik v njihovi jedilnici. Tako pristna otroška domišljija v sliki in besedi popestri dneve tudi vsem zaposlenim v Livarni.

Slika učenke Anje Masten (podaljšano bivanje OŠ Antona Šibelja-Stjenka Komen) v jedilnici Livarne

Učiteljice podaljšanega bivanja OŠ Komen

ŠOLA V NARAVI

V ponedeljek zjutraj, 8. 6. 2009, smo se z avtobusom odpeljali izpred šole proti Čatežu.

Med potjo smo se ustavili na Otočcu. Opazovali smo grad, reko Krko, v njej smo videli labode.

V Čatežu so nam najprej razdelili kartice in namestili smo se po sobah. Razpakirali smo stvari in se pripravili na plavanje. V bazenu smo pokazali naše plavalno znanje in vaditelji so nas razdelili v plavalne skupine. Po večerji smo šli na sprehod po bližnji okolici. Vsak dan smo veliko plavali. Pri pouku smo spoznavali značilnosti te pokrajine, ogledali pa smo si tudi kmetijo, na kateri smo videli veliko zanimivih živali (ovce s štirimi rogovi, bika z grbo, zelo majhne konje ...). V četrtek smo imeli zaključni večer. Na prireditvi so se predstavile vse sobe, nato pa je sledil kviz. V petek smo se kopali v notranjih bazenih in se spuščali po toboganih.

Popoldne smo prispeli v Komen, kjer so nas starši že nestrpno čakali.

Besedilo: Ema Pleško, 5.a

MATEJ - SKRBNIK ŠOLSKEGA AKVARIJA

Vsi na šoli poznamo devetošolca Mateja, ki že štiri leta aktivno skrbi za šolski akvarij.

Ker so se zanj šolski dnevi v osnovni šoli iztekli, smo se z njim pogovarjali o njegovem delu. In, ne boste verjeli, izvedeli smo veliko zanimivih stvari, ki so zelo uporabne. Posebno še, če si doma omisliš akvarij in ribice.

Matej se je z akvarijem srečal že doma, saj ga imajo že od njegovega prvega leta starosti.

Verjetno si mislite, da kupiš akvarij in istočasno kupiš še nekaj ribic in je s tem delo opravljeno. To bi bilo prelahko. Potreben je čas.

Najprej kupiš akvarij, na dno vsuješ posebno zemljo, v kateri so gnojila za rastline, in pesek. V vodo vstaviš tudi rastline. Temperatura vode mora imeti 20 °C. Tako pripravljen prostor čaka štirinajst dni.

Voda je lahko deževnica, vendar jo moraš prekuhati. Dobro je tudi, da jo neseš na analizo. Če uporabljaš kar vodo iz vodovoda, moraš vanjo dati bakterije, da uničijo klor in druge strupe.

Še preden napolniš akvarij z ribicami, moraš vedeti, da potrebuje vsaka riba svoj življenjski prostor, ki meri 20 cm . V tem umetnem življenjskem okolju mora biti tudi dovolj rastlin in kamnov, da se ribe med njimi skrijejo, saj so zelo plašne živali. Dobrodošel je tudi čistilec- riba, ki skrbi, da se polži in alge ne razmnožijo preveč. Je naravni filter. Pa tudi na svetlobo ne smemo pozabiti. Živali morajo imeti 8 ur dnevno svetlobo.

V akvariju uspevajo živorodne ribe, ker bi drugače ikre pojedle. Ribe hranimo s posebno hrano, raje premalo kot preveč. Ko akvarij čistimo, rib ne smemo prijemati v roke, ker jih lahko okužimo; pri tem delu si pomagamo z mrežico. Navadno vodo v akvariju menjavamo na tri tedne. Pesek zamenjamo tedaj, ko je umazan.

Lahko si omislimo tudi akvarij z morskimi ribami. Tedaj moramo dati vanj morsko vodo in korale.

Če ste prebrali do tukaj, lahko vidite, da šele sedaj gremo po prebivalce akvarija.

V našem akvariju živijo majhne ribice: gupi, plati in neonke. To so tropske ribe. Ko izbiraš, katere vrste rib boš dal v akvarij, moraš paziti, ker se nekatere ribe med seboj tudi jedo.

Ko riba pogine, jo druge ribe pojedo.

Klepet z Matejem je bil tako zanimiv, da smo ga razpotegnili na debelo uro. Da ne bi govorili le nekaj na pamet, smo si vse, kar je povedal, ogledali v našem akvariju. Povedal nam je tudi, da si je že dobil naslednika in da ga prav tisti dan uvaja na novo delovno mesto.

Člani ŠNO: Nina, Teja in Klemen

POROČILO O DELOVANJU ŠOLSKEGA SKLADA

Od ustanovitve Sklada Osnovne šole Antona Šibelja - Stjenka Komen je preteklo že dobro leto.

Del sredstev, ki so se zbrala, smo namenili za sponzorstvo sedmih učencev naše šole, ki so člani Športnega društvu Partizan iz Renč in so se meseca junija udeležili mednarodnega vsesokolskega izleta v Združenih državah Amerike.

Na zadnji seji upravnega odbora sklada smo sklenili, da nekaj denarja namenimo za nakup šolske opreme. Tako bodo v teh prvih šolskih mesecih dodatne učne pripomočke dobili učitelji, ki so izrazili željo po njih, da bi bil njihov pouk kvalitetnejši. Večji nakup pa je vsekakor nabava panojev, kateri bodo krasili šolo s poletnimi motivi že prvi šolski dan.

Posebno zahvalo pa bi rada namenila gospe Adi Špacapan, ki je ob občinskem prazniku spekla »prav poseben« štrudelj iz češenj. Izkupiček od prodanega štrudlja (313,00 evrov) je gospa Ada na pobudo gospe Ane Godnik namenila šolskemu skladu. Hvala obema.

Vse bralce občinskega glasila Komentar kot tudi občane vljudno vabimo na dobrodelni koncert, ki se bo odvijal ob tednu otroka v petek, 9. oktobra 2009, ob 19. uri v Kulturnem domu v Komnu. Predvidoma bodo nastopali: skupina Kalamari, skupina Red Katrins, Mešani pevski zbor Gorjansko, oktet Rožmarin, pevke Meta Erženičnik, Damijana Godnič, Milena Košuta, šolski pevski zbor, Pihalni orkester Komen, flavtistka Anja Colja.

Prispevki, zbrani na koncertu, bodo namenjeni šolskemu skladu.

Besedilo: Tanja Spačal, predsednica Šolskega sklada

VROČE POLETJE ZA LEPŠO PODOBO

Poletje je že po tradiciji čas, ki ga na šoli izkoristimo tudi za večja vzdrževalna in obsežnejša investicijska dela. In kaj čaka naše učence in zaposlene 1. septembra 2009 novega v šoli?

Na pedagoškem področju bosta največ pozornosti prav gotovo pritegnila Vzgojni načrt in Pravila šolskega reda, ki stopita v veljavo z novim šolskim letom, učence pa čaka v šoli nekoliko spremenjena, lepša in bolj uporabna podoba nekaterih prostorov.

Pa pojdimo lepo po vrsti.

Če smo še junija v šolski garderobi pobrali na kupe pozabljenih oblačil in obutve, celo dveh parov rolerjev ni nihče pogrešal, bo letos za oblačila in obutev ter šolske potrebščine res lepo poskrbljeno. V šolsko garderobo smo namreč tako na centralni kot na podružnični šoli namestili lepe in praktične lesene garderobne omarice, v katerih bo dovolj prostora za vse prej omenjeno. Omarice so svežih barv in dajejo prostoru na centralni šoli svetlejšo podobo.

Iz garderobe vodi pot v večnamenski prostor, kjer učence pričakujejo nove ploskve miz v jedilnici in lepi prostorni panoji, v Štanjelu pa smo jedilnico na novo opremili z mizami in stoli živahno rdeče barve.

Učenci bodo žal zaman iskali staro učilnico tehnike in tehnologije, ki smo jo popolnoma prenovljeno in z lastnim vhodom ter opremljeno z WC-jem za nekaj časa odstopili vrtcu. Tako so tudi najmlajši občani Komna dobili svoj prostor v jasličnem oddelku vrtca, njihovi starejši bratci in sestrice pa so leto prej prišli v šolo. Za učence smo učilnico za TIT z delavnico uredili v učilnici in kabinetu v pritličju, saj je bila nameravana ureditev prostorov na podstrešju s finančnega vidika in predvidenega obsega del za letos res prevelika.

Ko se bodo učenci povzpeli v 1. nadstropje, bodo gotovo navdušeni nad osveženo podobo stopniščne ograje, še bolj pa nad sodobno urejeno učilnico za gospodinjstvo in naravoslovne predmete. Verjamem, da bodo na indukcijskih ploščah in v novih pečicah še raje ustvarjali kulinarične dobrote.

Le malokdo bo opazil na podružnici drugače obrnjena vrata v novem vhodu v garderobo, pa tudi za nova garažna vrata se zdi, kot da so že od nekdaj tam. Za oboje, pa še za kaj, je zgledno poskrbelo domače podjetje kovinskih konstrukcij in kovinskega stavbnega pohištva.

Ker si na šoli resnično prizadevamo za lepo in prijazno podobo šolskih prostorov, smo letos vse strgane in resnično dotrajane okenske zavese nadomestili z zavesami toplih barv, ki bodo ravno prav zastirale/odstirale dogajanje pred šolo.

In slednje bo vsaj na centralni šoli zelo pestro. Starši in zaposleni smo se namreč najbolj razveselili 8 novih parkirnih mest, za katere smo s težkim srcem žrtvovali kos zelenice.

V šolo bomo raje prihajali tudi zaradi novih pridobitev, da pa se bomo v njej res lepo počutili, bomo morali največ storiti sami. S primernim odnosom do sošolcev, sodelavcev, zaposlenih na šoli, s skrbnim ravnanjem s šolsko imovino ter aktivno-pozitivnim odnosom do vsega, kar nas obdaja, bomo ustvarili pogoje, kjer bo tudi učenje lažje.

Besedilo: Nives Cek, ravnateljica

Omenjene pridobitve je finančno omogočila ustanoviteljica šole, Občina Komen, strokovno pomoč pa so nam nudili nekateri starši in občani, za kar se vsem iskreno zahvaljujem.

USPEŠNO OPRAVLJENA MATURA 2009

Dijakinje in dijaki zaključnih letnikov naše šole, Srednje šole Srečka Kosovela Sežana, so že po tradiciji **zelo dobro opravili maturo in poklicno maturo**. Imamo tudi **štiri zlate maturante**.

Naši dijaki so v vseh štirih programih v povprečju zopet precej bolj uspešni od ostalih slovenskih dijakov v istih srednješolskih programih. Tako je **povprečje doseženih točk na maturi v slovenskih splošnih gimnazijah** po uradnih podatkih znašalo **19,69 točke**, **povprečje naših maturantov pa znaša 21,33 točke**. V programu **ekonomska gimnazija** je **republiško povprečje 11,93 točke**, naši maturanti pa so dosegli v povprečju **14,48 točke**. Maturo je opravljalo 78 dijakov.

Zlato maturo oz. spričevalo s pohvalo so si priborili štirje maturantje, tri dekleta in en fant. Vsi so dosegli 30 točk. Zlati maturanti so: **Urša Može, Vesna Kovačič, Tadeja Kuret** in **Jane Tavčar.** Čestitamo!

POKLICNA MATURA

Tudi dijaki ekonomske šole so uspešno opravi poklicno maturo. V programu **ekonomski tehnik je republiško povprečje znašalo 14,35 točk**, povprečje **naših maturantov pa 15,68 točke**. V programu **ekonomski tehnik PTI** je **republiško povprečje znašalo 11,98 točk**, naše pa **13, 71 točke**. Poklicno maturo je opravljalo 49 dijakov.

Vsem maturantom čestitamo in želimo še veliko uspehov v nadaljnji študijski ali profesionalni karieri. Še prej pa seveda uživajte počitnice, ali lenobno ali delovno! **Septembra** pa vas bomo povabili na še **zadnje srečanje in slovo od življenja v srednješolskih klopeh**, da si še zadnjič sežemo v roke in se poslovimo od uspešne generacije, preden se razidete po svojih poteh.

Besedilo: Dušan Štolfa, ravnatelj

DELFINČKI V ŠTANJELU

Otroci imajo kratke noge,
a delajo največje korake
do sonca
do sreče
do sveta
in puščajo za vse zanesenjake
v prihodnosti sledi.
(T. Pavček)

Ta misel naju je vodila skozi šolsko leto, ko sva spodbujali naše enoletne otroke k pravemu odnosu do vseh živih bitij v okolici Vrtca Štanjel. V okviru **EKO** projekta **ŽIVALI IN MI** so potekale različne dejavnosti, s katerimi sva naše otroke iz skupine *Delfinčki* spodbujali k razvijanju humanega in pozitivnega odnosa do živali. Redno smo hranili in čistili vodo ribicam, ki smo jih imeli v igralnici. Ob zaključku šolskega leta smo ribice spustili v kal. V zimskem času smo pridno polnili ptičjo krmilnico, ki smo jo imeli na terasi pred igralnico. Opazovali smo lačne ptice, ki so prihajale vsak dan. Na sprehodih smo tiho opazovali muce, ki so se sončile, umivale in se igrale. Na igrišču smo pazili na drobne žuželke, da jih nismo pohodili ali mučili. Pri nas na obisku je bil tudi kuža - mladiček, ki smo ga z veseljem božali in se z njim igrali. Ponudili smo mu tudi vodo, ker je bil žejen, saj se je že bližalo poletje. Pred najdaljšimi počitnicami smo se pogovorili tudi o tem, kako poskrbimo za morske živali, ki jih bomo na morju srečali ... Vse dejavnosti sva izvajali s svojim zgledom, saj so le tako otroci začutili, kako se živi v sožitju z živalmi. Bodite jim tudi vi - odrasli zgled. Le tako bomo lahko vsi skupaj delali **VELIKE KORAKE.**

Besedilo: Silvana Lozej, Danjela Rudež,
strokovni delavki

POŠLJI MI RAZGLEDNICO

Andragoški center Slovenije vsako leto organizira teden vseživljenjskega učenja (TVU), v okviru katerega potekajo po vsej Sloveniji številne prireditve, ki so namenjene neformalnim oblikam izobraževanja. Tudi komenska knjižnica se TVU-ju vsako leto pridruži, saj z Andragoškim centrom Slovenije vseskozi sodeluje. Letos smo v tem tednu, ki je s svojim razširjenim terminom potekal ves maj in junij, pripravili pravljice za otroke, likovno razstavo študijskega krožka Likovno ustvarjanje, fotografsko razstavo fotokluba Žarek ter posebno akcijo Pošlji mi razglednico. Bralci so na TVU-ju na razglednice napisali svoje misli o knjigah in knjižnici, mogoče krajšo pesem ali verz, izrazili svoje želje, nestrinjanja v povezavi s komensko knjižnico in podobno. Razglednice so pošiljali po pošti ali pa so jih oddali v posebne škatle z napisom Pošlji mi razglednico. Do konca junija jih je v knjižnico prispelo skoraj 150, na katerih se je znašlo od zanimivih otroških risbic do spretno napisanih verzov, od pohval do številnih želja po večjih, sodobnejših knjižničnih prostorih ... Na zanimiv način smo zaposleni v knjižnici izvedeli, kaj bralcem knjižnica pomeni in česa si v prihodnosti želijo. Razglednice so bile razstavljene v knjižnici do konca avgusta.

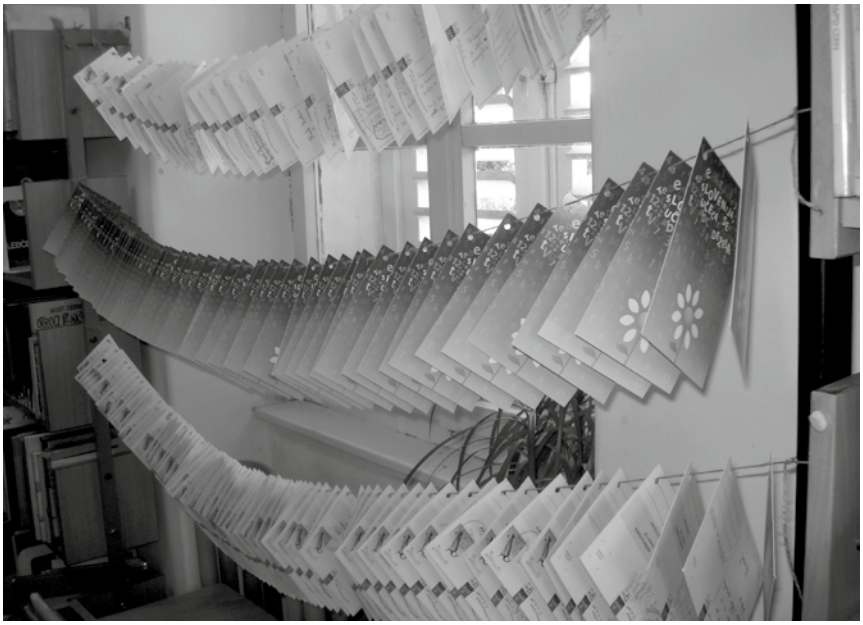

Marija Umek

»ČE VRTEC NE PRIDE V KNJIŽNICO, GRE KNJIŽNICA V VRTEC.«

Dobro sodelovanje med komensko knjižnico in vrtcem poteka skozi vse leto. Otroci skupaj z vzgojiteljicami knjižnico redno obiskujejo, se privajajo na sistem delovanja knjižnice, na red in pravila, ki v knjižnici veljajo, se srečujejo s knjigo in knjižnim jezikom preko pravljic in drugih leposlovnih ter strokovnih knjig, ki si jih izposojajo, in tako rastejo v samostojne bralce. Knjiga, pravljica in z njo seveda knjižnica pa se včasih tudi sama preseli v vrtec. Tako smo ob pomoči Ane Uršič in Ivane Marušič v vrtec ponesli še eno pravljično deželo in z njo do jeseni zaključili skupna druženja z otroki iz vrtca.

Marija Umek

ZAHVALA ZA PRIZNANJE GRE VSEM VAM, DRAGI BRALCI!

Verjetno ni človeka na tem svetu, ki bi ne bil vesel in ponosen, ko ga nekdo pohvali, ko mu reče, da je prijazen in ko ne nazadnje dobi priznanje. Tudi sama čutim tako. Če grem lepo po vrsti: najprej sem nadvse srečna, da opravljam delo, ki ga imam zelo rada in ki je moj poklic. Verjetno je to eden pomembnejših razlogov, da svoje delo opravljam, kar se da odgovorno in uspešno, kar se odraža v uspešnosti knjižnice. Da pa naša knjižnica uspešno deluje, moramo velik del ''krivde'' pripisati tudi vam, dragi moji bralci. In to čisto vsem: otrokom, ki svoje prve knjige zbirate v zabojčkih med kartonkami, s katerimi se učite prvih besed in tistim, ki s knjigami stopate v svet samostojnega branja, mladim, ki kar ''požirate'' najstniške zgodbe sovrstnikov, seveda pa

tudi tistim, ki branja niste ravno veseli, pa nam kljub temu uspe najti pravo knjigo za vas in vsem ostalim, ki posegate po različnih zvrsteh knjižničnega gradiva in ki redno in z veseljem obiskujete prireditve v knjižnici. Lahko bi rekla, da ste kar vsi moji sodelavci, saj z marsikatero vašo pobudo uspemo pripraviti zanimive dogodke. Ob tem gre posebna zahvala vsem, ki ste pripravljeni kadarkoli prostovoljno pomagati, da so prireditve uspešnejše in zanimivejše. Zahvalila bi se tudi vsem, ki so pred mano skrbeli za širjenje bralne kulture v komenski knjižnici, saj je na trdnih temeljih veliko lažje graditi. In gradili bomo dalje ...

Ne smem pozabiti, da je gre velik del priznanja tudi vsem, ki ste sodelovali pri prireditvah in dejavnostih, ki potekajo v Škrbini. Prav vsak izmed vas je ''prilepil'' delček sebe na mozaik predstav, ki smo jih pripravili in tako obogatil sebe in mene. Hvala!

Marija Umek, foto: Bogdan Macarol

ZVERINICE IZ REZIJE SO ŠE VEDNO ŽIVE

Letošnje poletje se otroci v komenski knjižnici srečujejo z junaki iz zgodb, zbranih pod naslovom Zverinice iz Rezije, ki jih je v knjigo ujel in udomačil Milko Matičetov. Vsak petek skupaj prisluhnemo eni izmed zgodb, si ogledamo DVD z lutkovno predstavo v izvedbi Lutkovnega gledališča Maribor, se o zgodbi pogovorimo in izdelujemo naše male zverinice, ki bodo nastopile v čisto pravi lutkovni predstavi v knjižnici v začetku septembra.

Prvo uro pravljic v novem šolskem letu bomo namreč posvetili prav Zverinicam iz Rezije. Zgodbe so otroke prevzele, saj so delavnice zelo obiskane in se vsak petek rodi nova zverinica za tiste, ki se nam pridružijo.

Marija Umek

ŠTUDIJSKI KROŽEK »LIKOVNO USTVARJANJE«

Likovno ustvarjanje je študijski krožek za odrasle, ki v Knjižnici Komen deluje že več let, zadnji dve leti pod vodstvom Mojce Senegačnik. Že drugo leto so se dekleta opogumila in pripravila v prostorih knjižnice razstavo del, ki nastajajo na njihovih srečanjih. Razstava je bila odprta v petek, 12. 6. 2009, likovna dela pa so bila na ogled do konca julija.

Vse članice krožka, Ida Juvan, Branka Trobec, Ingrid Colja, Petra Colja, Damjana Čoralič, Sabina Godnič in mentorica Mojca Senegačnik, se na ustvarjalnih uricah srečujemo že drugo leto zapored.

Ker imajo vsa dekleta že nekaj izkušenj z obvladovanjem različnih likovnih tehnik in so že sama doma ustvarjala, smo se skupaj odločile, da v našem krožku ne bomo imele enotnega »programa« dela, ampak bo naš cilj, da vsaka svoje lastno ustvarjanje nadgrajuje in nadaljuje.

Članice so osebnostno zelo različne, zato imajo tudi različne želje in ustvarjalne potrebe. Vsaki je blizu njena lastna motivika in vsaka ima svoje priljubljene likovne tehnike, ki jih najraje uporablja. »Pouk« na naših srečanjih poteka zato povsem individualno, zanimivo pa je, ker se v korekture oz. pripombe o posameznem delu zelo rade vključijo tudi ostale članice. Na ta način vse razvijamo empatijo do drugega, ostrimo kritično oko za drobne likovne detajle in se učimo sprejemati mnenje drugega, ki nam marsikdaj pomaga prebiti težavo, ki nas trenutno tare. O elementih likovne teorije, umetnostno zgodovinskih obdobjih, zakonitostih likovne kompozicije in ostalem se seznanjamo skozi svoje lastno delo. Za lažjo predstavo in razumevanje članicam velikokrat predstavim monografije posameznih avtorjev iz različnih zgodovinskih obdobij ter tudi na ta način spodbujam zanimanje za stvari, ki jih morda še

niso poznale, pa jim kasneje služijo kot navdih pri lastnem ustvarjanju.

Likovno ustvarjanje je seveda bistvo našega krožka, ker pa znamo dve tedenski urici dobro izkoristiti, se na naših srečanjih ukvarjamo tudi z ostalimi stvarmi, ki nam bogatijo življenje in med nami tkejo prijateljske vezi. Tako se med lončki z barvami pogosto znajdejo izmenjani kuharski recepti, nasveti za vzgojo otrok, slastne dobrote iz naših kuhinj, tibetanske vaje za sproščanje in dobro počutje, šale, smeh in čestitke, pa tudi tolažba ob sivih dneh, če je potrebna. Letos smo skupaj v šali ugotovile, da bi lahko naš krožek, ki je v teh dveh letih postal že neločljiv del našega vsakdanjika, preimenovale kar v »Likovni in nasploh blagodejen krožek«.

Po uspešni predstavitvi naših del na razstavi v našem »drugem domu«, komenski knjižnici, se bo naš krožek odpravil na počitnice, jeseni pa bomo z našim ustvarjalnim druženjem nadaljevale.

KOBJEGLAVA SPET POLNA OTROŠKEGA SMEHA

Že peto leto zapored smo animatorji iz župnije Kobjeglava in s pomočjo vrstnikov iz okoliških vasi pripravili oratorij, tokrat pod geslom »Nate računam«. Skozi življenje Frančiška Asiškega smo v drugem tednu julija spoznavali vrednote, ki naj bi jih gojili mi vsi.

Vedno bolj smo veseli, da celotna vas pripomore k uspehu oratorija. Vaščani so nam v pomoč pri praktičnih stvareh, kot je priprava vasi, razdeljevanje kosil, pa tudi svoje veščine delijo z nami. Tako smo letos balinali s superligašem Valterjem Švaro, smeli pa smo tudi zajahati kobilo Labi, ki sta jo po njihovem ranču vodila Miha in Boštjan Grmek.

Za še bolj poseben teden kot sicer so poskrbeli tudi gostje, ki jih letos res ni manjkalo. V sredo dopoldne nam je čare

Filipinov prikazala ga. Sonja Cijan, popotnica, ki je videla že lep del sveta. Popoldne istega dne pa smo v goste povabili tudi orkestraše Pihalnega orkestra Komen, ki so morebitnim bodočim glasbenikom pokazali in zaigrali na svoje instrumente, dirigent Simon Perčič pa nas je vse skupaj naučil še korakanja, kot to počnejo pravi »marš orkestri«.

Množično kot še nikoli doslej, zbralo se nas je za polna dva avtobusa, smo v četrtek krenili na izlet v Idrijo. Tam nas je po mestu in na grad popeljal Jaka in nam še kaj povedal po 'idrsko', seveda pa nismo šli niti mimo rudnika, v katerem smo se prelevili v male rudarje.

Petek je že tradicionalno rezerviran za komenske gasilce, ki »pogasijo« otroke po napornem tednu, pa tudi domačega Požarja – Antona, kobjeglavskega župnika.

V soboto nam je o življenju Frančiška pripovedoval tudi brat iz Vipavskega Križa, ki je rade volje odgovarjal na radovedna vprašanja malih oratorijevcev.

Teden smo sklenili z nedeljsko mašo, polno pesmi, ki smo jih pridno trenirali ves teden. Tako kot ob zaključku našega druženja v juliju se želimo animatorji na tem mestu zahvaliti vsem dobrotnikom, ki so nam kakorkoli pomagali polepšati teden počitnic, našemu župniku Antonu, ki se vsako leto prelevi v pravega animatorja.

Vsem otrokom že letos sporočamo: vse bomo dali od sebe, da nam bo naslednje leto vsaj tako »fajn« kot letos!

Besedilo: Marijana Furlan, Foto: g. Libero

HIŠA POSEBNE SORTE

Spoštovani!

30. maja letos smo slovesno odprli tudi **gostinski del Hiše posebne sorte**. Gostinski del naše turistične kmetije, ki je odprt vse dni v tednu, razen torka in srede, se nahaja v prekrasnem ambientu velbane kleti, ki je tipična za naše področje. Tudi sicer smo se skupaj z izvajalci potrudili, da smo ob gradnji naše hiše premišljeno prepletali »pridih« starega, tradicionalnega in sodobnega stila. Skrbno smo izbirali tudi materiale - kamen, les, železo, steklo.

Po enem letu smo obogatili našo turistično ponudbo, saj smo prenočitvenim kapacitetam (apartmaji in sobe s štirimi zvezdicami **)** dodali še restavracijo s hrano in pijačo, pridelano predvsem na naši ekološki kmetiji. **Okusi preteklosti danes** je vodilo, ki Vas bo popeljalo skozi posebnosti lokalnih kulinaričnih izročil, ki Vam jih ponujamo v naši hiši. Kulinarična ponudba Hiše posebne sorte se nanaša predvsem na tipične primorske jedi, ki so značilne za te kraje in v katerih se, tako kot v sami pokrajini, kaže izjemna pestrost in raznolikost okusov. Poleg avtohtonosti je za večji del dobrot, ki Vam jih ponujamo, značilna ekološka pridelava, zato se ponudba okusov preko letnih časov nenehno spreminja.

Za kulinarične užitke skrbi naš kuhar z ekipo sodelavcev, ki Vam bodo ob odprtih domačih in izbranih buteljčnih vinih vinarjev iz naše okolice, pripravili pravcato popotovanje po okusih iz naših spominov. Tako ustvarjamo svoj cilj - ustvariti hišo dobrega počutja v praktično neokrnjenem predelu Braniške doline.

Pri nas nastanjeni gostje se lahko sprehajajo, kolesarijo po dolini ali pa se vzpnejo na bližnje hribe in ob tem občudujejo čudovito naravo s čistim potokom in bližnjim gozdom. Če želijo, se lahko z avtomobilom odpeljejo do okoliških znamenitosti (srednjeveški grad, jame, kobilarna,

sledi obeh svetovnih vojn ...) ali pa se že v slabi uri vožnje kopajo v morju.

Tudi tisti, ki želijo samo počivati, se naužiti čistega zraka ob poslušanju ptičjega petja in vonjanju čudovitih cvetov raznovrstnih rastlin, sadnega drevja ... bodo prišli na svoj račun.

V naši hiši lahko gostje po predhodnem naročilu koristijo tudi usluge Bownove masaže v terapevtske namene, sprostitvene masaže stopal, anticelulitne masaže, se predajo indijski masaži glave ali umirijo dandanašnji tempo življenja z antistresno masažo. Masažo izvajajo za to usposobljeni strokovnjaki.

Na željo gostov organiziramo tudi predavanja in programe za zdrav način življenja, enodnevne aranžmaje, vodene rekreativne izlete, piknike v naravi, pohode z ogledi lokalnih znamenitosti, sprehode med okoliškimi vinogradi in nasadi starih jabolk, po dogovoru organiziramo tudi kulturne nastope, predstavitve ali pa delavnice z učenjem tipičnih domačih ljudskih pesmi, primorskih plesov, ročno obdelovanje gline, etnološke delavnice ...

Nudimo tudi zelo prijeten prostor, lahko tudi v dopoldanskem času, za strokovne sestanke, poslovna srečanja, kolegije ali konference, team – buildinge, kosila in večerje in razna praznovanja za večje ali manjše skupine. Po dogovoru organiziramo tudi poročna slavja

(Štanjel in Zemono sta v naši bližini**),** razstave in literarne večere. Lepo vabljeni v Kodrete, kjer boste spoznali posebnosti naše »Hiše posebne sorte«.

Družina Sorta, Kodreti 15, 6222 Štanjel
tel: 00386 5 769 0000, gsm: 00386 41 728 619
www.sorta.si, sorta@siol.net

OTVORITEV VAŠKEGA DOMA NA VOLČJEM GRADU

V okviru praznovanj praznika Občine Komen in volčjegrajskega vaškega praznika sv. Ivana smo bili v soboto, 20. junija 2009, na Volčjem Gradu deležni zgodovinskega dogodka: slavnostno smo odprli delno prenovljeni vaški dom na domačiji pri Mrškovih. Otvoritveni trak so ob bučnem ploskanju udeležencev prireditve prerezali župan Občine Komen Uroš Slamič, predsednik vaške skupnosti Damjan Pirec in predsednik društva Debela griža Aleš Štolfa – trije zaslužni možje, ki so od vsega začetka spodbujali, motivirali in podpirali dejavnosti, povezane z vaškim domom na Volčjem Gradu. Prireditev ob otvoritvi je povezovala gospa Anica Godnič, nastopajoči pa so bili sami domačini.

Zelo aktivna in složna vaška skupnost skupaj z društvom za ohranjanje naravne, kulturne in etnološke dediščine Debela griža sta si že drugo desetletje prizadevala, da bi vas dobila skupni večnamenski objekt za družabne, kulturne in vse druge skupne vaške aktivnosti. Prvotni načrti so bili nekaj časa usmerjeni v novogradnjo, ki jo pa ni bilo mogoče ustrezno umestiti v vaški prostor. Morda je bilo celo bolje tako. Kajti leta 2007 se je ponudila prilika za odkup stare volčjegrajske domačije pri Mrškovih, ki je že propadala na izpostavljenem delu vasi. V letu 2008 je Občina Komen domačijo v celoti odkupila od dotedanjih lastnikov. Domačija se ponaša z najlepšim vaškim portalom nad vhodnimi vrati, nekateri strokovnjaki pa so celo mnenja, da gre za najlepši kraški portal in izjemen spomenik kraške stavbne oz. kamnoseške dediščine. Elegantno izklesan portal, ki v svoji umetelni izdelavi močno odstopa od ostalih vaških portalov in kalon, nosi letnico 1860 in inicialki takratnega hišnega gospodarja A.J. Po izročilu naj bi ga izdelal kamnoseški mojster Jurca,

doma v tej hiši. Volčji Grad je nasploh dobro poznan po številnih kamnarjih in kamnosekih v obdobju med leti 1820 in 1870 in tako sprememba namembnosti Mrškove domačije v vaški dom pomeni tudi skupno zavarovanje tipične vaške kulturne dediščine. Domačija pri Mrškovih ima tudi sicer vse tipične elemente kraških domačij: stanovanjski del hiše z omenjenim portalom, prizidek, v katerem je bila mizarska delavnica ter gospodarsko poslopje (hlev in skedenj). Objekte obdaja dokaj velik borjač in kamnit zid.

Župan je na otvoritvi delno prenovljenega vaškega doma poudaril, da Občina Komen ne bi odkupila Mrškove domačije, če je vaščani ne bi prej v dolgoletnem obdobju prepričali s številnimi urami složnega prostovoljnega dela za skupne potrebe in če ne bi bilo popolnoma gotovo, da bo tudi vnaprej tako. Vaščani smo takoj po odkupu opravičili zaupanje občine in začeli s prostovoljnim delom (rabotami) čistiti okolico objektov, od katerih so bili nekateri v precej slabem stanju. Gospodarski objekt domačije je bilo možno z manj zahtevnimi gradbenimi posegi in preko 900 urami prostovoljnega dela v enem letu urediti v dva večnamenska prostora za dejavnosti vaške skupnosti in društva Debela griža. Prostora smo opremili z multimedijsko opremo in 60 stoli s sredstvi (več 10 000 €), ki so jih prispevali društvo Debela griža, donatorji in sponzorji. Na glavnem stanovanjskem objektu je bil najbolj nujni poseg nova streha, saj se je stara že posula. Prizidek stanovanjske stavbe pa je bilo potrebno

porušiti do tal in postaviti na novo v istih gabaritih. V tem delu so planirane sanitarije in priročni gospodinjski prostor.

Kljub temu, da bo potrebnih še mnogo rabot in še precej finančnih sredstev do dokončne ureditve volčjegrajskega vaškega doma, objekti že v precejšnji meri služijo druženju, zbliževanju, izobraževanju in koristni izrabi prostega časa vaščanov. Vaški dom bo prav gotovo vzpodbuda za pojav novih dejavnosti v vasi, možnost za kvalitetnejše življenje in mogoče bo tudi vzpodbuda mladim, da ostanejo na vasi in ne pobegnejo v mesta. Že na otvoritvi vaškega doma je zapel priložnostno sestavljen vaški pevski zbor, ki mu novi prostori kot nalašč nudijo možnost za skupna srečevanja in nadgradnjo zborovskega petja tudi v bodoče. Prav tako je bila na dan otvoritve v spodnjih prostorih prenovljenega skednja odprta fotografska razstava Siniše Rančova z motivi iz Volčjega Grada – prostor prav kliče po še novih umetniških dogodkih. Na dan otvoritve so se imele priložnost izkazati in pokazati tudi vaške gospodinje - spekle so različne vrste peciva, ga najprej postavile na ogled v novi vaški dom in kasneje v pokušino vsem prisotnim na otvoritvi. V gornjem prostoru skednja pa se je vrtel film o Volčjem Gradu in marsikdo si ga je z veseljem tudi ponovno ogledal. Na dan državnosti, 25. junija, je bil prostor takoj spet živahno obiskan, saj nam je praznik popestril nastop pihalne godbe iz Nabrežine. Druženje po koncertu se je nadaljevalo v vaškem domu do poznih nočnih ur. Poleti bo vaški dom prav gotovo nepogrešljiv za tradicionalni enotedenski otroški tabor 2009, planiranih dejavnosti pa je še za cel dolg seznam. O njih bomo sproti poročali v Komentarju.

Besedilo: Romana Marinšek Logar

GRAD ŠTANJEL JE BOGATEJŠI ... S POTOMKAMI NAJSTAREJŠIH TRT

Slovenija ima najstarejšo žlahtno trto na našem planetu – v Mariboru ob Dravi raste že več kot 400 let stara trta sorte žametna črnina, sinonimno modra kavčina. Njeno častitljivo starost je priznal tudi svet in jo kot dragulj naravne dediščine leta 2004 počastil z vpisom v znamenito Guinnessovo knjigo rekordov.

Grad Štanjel - Natalijina hiša in vrt s potomko najstarejše trte na svetu in starih trt s Krasa

Njene potomke rastejo širom po svetu: v Vatikanu (cepič stare trte je leta 1996 v Vatikan ponesel sam papež Janez Pavel II.), s potomko se ponaša Japonska, Avstralija, števila mesta po Evropi (v Parizu raste potomka najstarejše trte pred vinskim muzejem) in po več kot tridesetih občinah v Sloveniji.

14. junija letos se je saditvi potomke naše najstarejše trte na svetu pridružila tudi Občina Komen, kjer je župan Uroš Slamič na pobudo Društva vinogradnikov in vinarjev Krasa zaprosil Mestno občino Maribor za pridobitev cepiča. Da ne bi trta samevala na izbrani lokaciji ob Natalijini hiši v Štanjelu v neposredni bližini grajskega stolpa in Ferrarijevega vrta, se je posadilo še potomke najstarejših trt na Krasu. V Šepuljah na kmetiji Turk raste okrog 230 let stara trta sorte refošk in v Svetem, v vrtu slikarke in arhitektke Alenke

Kham Pičman, stara vitovska grganja z obsegom debla 95 cm. Potomki obeh in še cepljenka malvazije delata družbo potomki rekorderke.

Skrbnik trt, vinogradnik in vinar Sebastjan Štemberger, je pod nadzorom župana Občine Komen in kraljice terana 2008 Martine Rebula slavnostno posadil cepljenke trt - »staroste sveta in Krasa« . Tudi lastnice starih kraških trt so ob nežnih zvokih Anjine flavte budno spremljale saditev potomk njihovih trt.

S tem sta Štanjel in Občina Komen pridobila še en kamenček v mozaiku kulturnozgodovinskih spomenikov, pa tudi zgodbo o pomenu in tradiciji vinogradništva na Krasu in v Sloveniji.

Besedilo: Majda Brdnik -
Kmetijsko gozdarski zavod Nova Gorica KSS Sežana

Lastnice najstarejših trt na Krasu: Duša Turk, Alenka Kham Pičman in Anamarija Turk (z leve proti desni)

IZ GORJANSKEGA NA TRIGLAV

Dolgo časa je bila le želja, ni bilo tistega pravega zagona, zmeraj je bil vmes tisti: Kaj pa če ...? Letos pa je dozorelo. Kot zrela hruška, ki se utrga od drevesa, je padla odločitev. Letos v avgustu pa gremo iz Gorjanskega na Triglav. Ni bil mačji kašelj. Ekipa izbira poti, postanke, črni scenariji, pot v neznano. Vse to nam ni dalo spati.

Prišel je dan. Nedelja. 16. 8. 2009. Ob štirih zjutraj smo s placa v Gorjanskem hrabro krenili na pot. Prvi vzpon na Trstelj, spust v Dornberk, jezero Vogršček, vročinski pekel v Vitovljah, stara Napoleonova cesta, Trnovski gozd in Lokve nad Novo Gorico. Skupaj 13 ur hoje je bil obračun prvega dne.

Drugi dan, že zgodaj zjutraj, v trdni temi, smo se spustili v Čepovan, nato trd, vroč asfalt do železniške postaje Mosta na Soči, od tu vzpon čez hrib Senica in po gozdni poti do Ljubinja.

Po krajšem oddihu pa spet razbeljen asfalt do planine Stador. Tu smo doživeli prvo olajšanje. Oprhala nas je manjša dežna ploha. S planino Lom smo dosegli Triglavski narodni park. Še planina Kuk in koča na planini Razor, kar je cilj drugega dne našega pohoda - spet dobrih 13 ur hoje.

Tretji dan ob štirih zjutraj smo že poskočili v strmino. Na prelazu Škrbina se nam je odprlo. Razgled je bil tak, da se ti oko orosi, srce zaigra in duša spočije. Pred nami se je v jasnem jutru razkazovalo triglavsko gorovje s Triglavskimi jezeri, pod nami pa v megli Bohinjsko jezero, za nami daleč, daleč Trstelj in Jadransko morje. S Škrbine je pot zavila levo na 2052 m visok Zeleni vrh in še višji 2085 m visok tolminski Kuk. S Kuka je sledil spust na planino Govnjač in potem Komna.

V dnevnik smo zapisali: »Danes vsega 12 ur hoje.«

Četrti dan smo se zgodaj v temi s svetilkami spustili do Črnega jezera, vzpon na planino Viševnik, spet spust do planine pri Jezeru in naprej do planine v Lazu. Dan smo končali v Vodnikovem domu na Velem polju. Hoje je bilo za slabih 13 ur.

Peti dan smo imeli še štiri ure do vrha. Ob 8 uri smo bili na Planiki. Kratek oddih in potem naskok. Ob 10 uri je bila zmaga naša. Bili smo na vrhu naše domovine. Še spust do Kredarice in dali smo si duška.

Šest dan smo se prvič v teh dneh zbudili ob dnevu. Še skok čez Prag v Vrata in spet smo bili na »trdnih tleh«.

In kot jagoda na torti nas je v Gorjanskem čakal in močno presenetil prisrčen sprejem vaščanov, kjer tudi torta dobrodošlica ni manjkala. Namesto jagode je na njej stal Triglav.

Se nadaljuje ...

Besedilo: Marijan Zega
Slika: Jurij Ličen

4. FEŠTA ALFA ROMEO

Deževnega nedeljskega jutra, 31. 5. 2009, smo se alfisti iz Slovenje, Italije in Hrvaške zbrali v Gorjanskem na že četrti fešti alfa romeo. Zbirali smo se vse od devete ure naprej in imeli smo dovolj časa, da smo nekaj pojedli in spili, preden nas je ogovoril komenski podžupan Igor Zega. Ob desetih smo se s svojimi jeklenimi konjički odpravili v kolono in se podali na pot; bilo nas je kar 170. Med zbranimi alfami pa je bila tudi zanamenita 8C, ki je bila prava zvezda dneva. Ne smemo pa zanemariti ostalih, še posebej ne starodobnikov, ki so se udeležili naše fešte. Tako so bile med nami alfe vseh starosti in razredov. Lahko si le predstavljate, kako lep pogled se je razprostiral na kolono avtomobilov, ko je odšla skozi Komen v Branik vse do Preserij. Tam je bil prvi postanek, kjer smo na kmečkem turizmu Čebron dobro poskrbeli za okrepčitev in degustacijo vipavskih vin. Od tu se je naša pot nadaljevala po dolini reke Branice, kjer smo preverjali zavore avtomobilov v številnih ovinkih. Pot nas je vodila vse do Kobdilja, Štanjela in nato v Kobjeglavo. V kraški vasici so za prigrizek poskrbeli člani društva Kraški slavček. Sledila je še vožnaja do vasi Volčji Grad, kjer

nas je sprejelo društvo Debela griža. Seveda so tudi oni poskrbeli za pester kulturni program. Hrane in pijače pa ni manjkalo. Našo pot smo končali ob dveh popoldne, ko smo prišli nazaj v Gorjansko. Tam pa je bilo že vse živahno, saj se je istočasno odvijal turnir v malem nogometu. Sodelovalo je 8 ekip, in sicer domačini z ekipo Alfa Zega, Avto Triglav, Gorenjski Alfisti, Policija, Brundula, NordEst car, Čupa, Aerre car. Čakalo nas je tudi kosilo in skupina Red Katrins, ki je prvič zaigrala himno našega kluba. Naše fešte ni bilo še konec, kajti program se je nadaljeval z dobro glasbo, za katero so poskrbeli harmonikaši iz društva Kraška harmonika in njihova svetovna prvaka Niko Poles in Matic Štaver. Za njimi pa sta prišla še imitatorka Helene Blagne Meta Erženičnik in Miran Rudan s svojo alfo. Poleg nogometnih tekem, ki so se ta čas še vedno odvijale, smo skušali določiti višino, na kateri je bil slastni kraški pršut. Majhno število srečnežev, ki so bili izžrebani, pa je dobilo prikupne nagrade, ki jih je pripravil klub. Hrane in pijače smo imeli na pretek, še bolj smo se veselili, ko smo izvedeli za zmagovalca v malem nogometu - Gorenjski Alfisti. Fešta pa se je nadaljevala pozno v noč, ko so za naše dobro vzdušje poskrbeli 3 Prašički. Letošnje prireditev se je uspe-

šno zaključila, tudi deževno vreme ni prestrašilo alfistov, ki so ustvarili prijetno vzdušje skozi cel dan.

Alfe iz vseh vetrov so se razšle domov, samo pri Zegi jih je par ostalo, saj jih je zapeljal v visoko travo. Drugo leto se bomo nazaj zbrali, da bomo alfe po Krasu spet peljali.

Besedilo: Maja Ščuka

MEDOBČINSKO DRUŠTVO PRIJATELJEV MLADINE SEŽANA

Otroci Krasa in Brkinov so letošnje poletne počitnice preživeli brezskrbno in uživali v družbi vrstnikov in vzgojiteljev na letovanjih, v počitniškem varstvu in ustvarjalnih delavnicah v Komnu, Sežani, Divači in Hrpeljah. V poletnih mesecih so člani Medobčinskega društva prijateljev mladine Sežana za otroke občin Sežana, Komen, Divača in Hrpelje - Kozina izvedli pester program aktivnosti, ki se je zaključil tik pred vstopom v novo šolsko leto. V celodnevnem varstvu in ustvarjalnih delavnicah so otroci uživali v izdelovanju likovnih izdelkov, v igranju družabnih in športnih iger ter obiskali številna domača podjetja, prodajalne in

Obisk Vinakras Sežana z otroki iz varstva

medobčinsko društvo prijateljev mladine
sežana
partizanska 18, 6210 sežana
tel: 05/73 41 486
e-mail: drustvo.prijateljev@siol.net
ZPMS

Šola plavanja v Pacugu

posameznike ter umetnike, ki so jim radi predstavili svoja dela, poklic in raznovrstne dejavnosti. V mesecu juniju je v Kranjski Gori letovalo 100 predšolskih otrok, v juliju je počitnikovalo 75 otrok na 10-dnevnem letovanju v Pacugu, skupina 30 zadovoljnih mladostnikov pa se je avgusta vrnila iz 10-dnevnega letovanja v Poreču. Z velikim navdušenjem so se vzgojitelji in otroci nedavno predstavili tudi z izvedbo ustvarjalnih delavnic na prazniku Terana in pršuta v Dutovljah, sodelovali pa so tudi na občinskem prazniku Občine Sežana s programom za otroke. Od prelepih in vročih poletnih dni se je zadnje dni avgusta poslovila še skupina 15 otrok, ki se je 22. 08. 2009 podala na 7-dnevno letovanje v Pacug in s tem zaključila niz počitniških aktivnosti za otroke Krasa in Brkinov.

Besedilo: Ana Pangos,
Medobčinsko društvo prijateljev mladine Sežana

IZBERI POKLIC ... PROMOCIJA DEFICITARNIH IN OBETAVNIH POKLICEV ZA KRAŠKO-BRKINSKE OSNOVNOŠOLCE

Po podatkih Zavoda RS za zaposlovanje iz decembra 2008 je bila stopnja brezposelnosti v Upravni enoti Sežana v primerjavi z ostalimi upravnimi enotami iz obalno-kraške regije najnižja, in sicer 3,7 %, kar pomeni, da delodajalci (obrtniki in podjetniki) v regiji nimajo na razpolago veliko kadra. Torej, promocije poklicev v kraški regiji so še toliko bolj zaželene in nujne. Za to pa je nujno sodelovanje in povezovanje šol ter gospodarstva.

V ponedeljek, 8. junija 2009, je bil tako za učence 7. in 8. razredov kraško-brkinskih osnovnih šol ne le pouka prost dan, ampak poseben dan, namenjen spoznavanju poklicev, zbiranju informacij, da bi se lahko v prihodnje lažje in pravilneje odločili, kam po končani osnovni šoli. Namreč večina med njimi je še pred to veliko neznanko.

Območna obrtno-podjetniška zbornica Sežana želi osnovnošolcem pri tem pomagati, zato je v sodelovanju s petimi srednjimi in eno višjo šolo organizirala promocijo deficitarnih in obetavnih poklicev. S promocijo želi zbornica:

- med mladimi povečati delež tistih, ki se boste odločali za deficitarne poklice,
- na ta način gospodarstvu regije srednjeročno in dolgoročno zagotoviti strokovne kadre, ki jih le-to potrebuje za svoj nadaljnji razvoj za večanje konkurenčne sposobnosti,
- zagotoviti zaposlitev mladim v regiji, ki se bodo odločili za poklice, ki jih tamkajšnje gospodarstvo potrebuje,
- vplivati tudi na zmanjšanje strukturne neskladnosti v regiji ter omejiti beg strokovno usposobljenih kadrov iz regije.

Promocija je potekala na čudovitem zunanjem prostoru v amfiteatru Kosovelovega doma v Sežani. Na predstavitvi so sodelovale naslednje srednje šole: **Tehniški šolski center Nova Gorica, Srednja tehniška šola Koper, Srednja zdravstvena šola Izola, Srednja gradbena, geodetska in ekonomska šola Ljubljana, Srednješolski center Srečka Kosovela Sežana in Višja šola za fotografijo in oblikovanje materialov**. Na 15 stojnicah so predstavljali trinajst različnih poklicev, še poseben poudarek pa je bi na predstavitvi poklica kuhar, natakar, avtoserviser, kamnosek in frizer. Pri predstavitvi poklicev so sodelovali tudi delodajalci: Okrepčevalnica Apetit **Matjaž Lindič s.p**., Okrepčevalnica Ruj **Peter Patajac s.p**., Gostilna Mahorčič **Martin Mahorčič s.p**., Frizerstvo **Mitja Tavčar s.p**., Vulkanizerstvo **Miran Hrvatič s.p.**, Kamnoseški izdelki **Jernej Bortolato s.p**., Kamnoseštvo in restavratorstvo **Čevnja Sandi s.p**., **Marmor, Sežana d.d**., Wellness Dea Sežana **Milan Škapin s.p.**

Čez 200 učencev je v spremstvu svojih učiteljev od stojnice do stojnice spoznavalo poklice. Iz prve roke so od dijakov, profesorjev srednjih šol ter delodajalcev prejemali informacije o posameznem poklicu in o možnostih izobraževanja.

Priložnost so imeli preizkusiti se tudi v poznavanju posameznega poklica in za tiste, ki so se uspešno izkazali na kvizu Lepo je biti ... Boštjana Čukurja – za nas bolj poznan kot glasbenik 6pack Čukur - so bili tudi nagrajeni. Zanimive nagrade so prispevale srednje šole in delodajalci. Učenci so se aktivno vključili v kviz in bučno spremljali tekmovalni nastop posameznega učenca. Pred kvizom je osnovnošolce pozdravil predsednik Območne obrtno-podjetniške zbornice Sežana **Milan Škapin**. Ob tem je poudaril: *»Ugotavljamo namreč, da mladi nimajo dovolj informacij, da bi se lahko pravilno odločili o tem, kakšen poklic bi izbrali. Pogosto so tudi napačne predstave o poklicih, zato je tudi namen današnje promocije, da vam in vašim staršem na sproščen in učinkovit način predstavimo poklice, v katerih lahko pričakujete tudi zaposlitve po končanem izobraževanju. In tisti, ki boste želeli nadaljevati izobraževanje, boste lahko to tudi nadaljevali. Poleg boljšega poznavanja poklicev in možnosti izobraževanja želimo izboljšati privlačnost deficitarnih poklicev ter usposabljanja zanje. Prav tako želimo izboljšati kakovost in učinkovitost izobraževanja, večjo dostopnost in odpiranje sistemov izobraževanja.«*

Mitja Korunovski iz Obrtno-podjetniške zbornice Slovenije je učencem predstavil poklicno izobraževanje in možnosti osebne kariere.

Seveda pa so morali biti osnovnošolci pri spoznavanju poklicev in zbiranju informacij še kako pozorni, saj so dobili tudi šolsko obveznost. Uspešni in inovativni so bili tudi posebej nagrajeni.

V okviru te akcije Izberi poklic ... so delodajalci povabili osnovnošolce skupaj s starši na **dneve odprtih vrat**, ki so potekali v tednu po promociji poklicev, po vnaprej določenem razporedu. Dneve odprtih vrat so za osnovnošolce pripravili: **WELLNES Dea Milan Škapin, Sežana** - poklic kozmetični tehnik, **Okrepčevalnica Apetit, Sežana** - poklic kuhar in natakar, **Frizerski center Mitja, Sežana** - poklic frizer, **podjetje MARMOR d.d., Sežana** - poklic kamnosek, **Mizarstvo Bolčič Bolčič Mitja**, **Kozina** – poklic mizar, mizarski tehnik, **Vuklanizerstvo Miran Hvratič s.p., Sežana** – poklic vulkanizer**, Kamnoseški izdelki domače in umetnostne obrti Jernej Bortolato s.p., Pliskovica** - poklic kamnosek.

Območna obrtno-podjetniška zbornica Sežana je v okviru tega projekta izdala tudi zloženko **Izberi poklic kamnosek – oblikovalec materialov – kamen.**

Projekt je finančno podprlo Ministrstvo za šolstvo in šport ter občine Sežana, Komen, Divača in Hrpelje - Kozina. Posebna zahvala pa gre moderatorki prireditve **Špelci Rodman** in ostalim **dijakom srednješolskega centra iz Sežane**, ki so z glasbenimi nastopi popestrili program.

Besedilo: Marija R. Šik
Fotografije: Marija R. Šik

OBČINA KOMEN
TURISTIČNO INFORMACIJSKI CENTER ŠTANJEL
Štanjel 42c, 6222 Štanjel
tel.: 05/76 90 056, 041 383 986
www.kras-carso.com
e-mail: tic.stanjel@komen.si

PRIREDITVE SEPTEMBER 2009

Kobjeglava, kulturni dom, dvorana
Sobota, 26. september popoldne in
nedelja 27. september ob 19.00 uri
PRAZNIK SV. MIHAELA
Dvodnevna prireditev v čast vaškemu zavetniku sv. Mihaelu
V soboto popoldne organizatorji prirejajo turnir v balinanju ter turnir v briškoli. Ob 20.00 pa vam ponujajo gostujočo gledališko predstavo.
V nedeljo, 27. septembra 2009, ob 19.00 sledi pri kulturnem domu kulturni program. Organizacija: KUD Kraški slavček Kobjeglava
Informacije: Erika Rojc, tel.: +386 (0)40 277 337, kraski.slavcek@gmail.com

Štanjel, grajsko dvorišče in trg pred cerkvijo
Nedelja, 20. september 2009, od 9.00 do 17.00
NEDELJSKE TRŽNICE V ŠTANJELU 2009
Sejmi starin ter domače in umetne obrti, spremljevalne prireditve potekajo v starem delu Štanjela vsako tretjo nedeljo v mesecu od marca do novembra.
Naslednji tržnici: **18. oktober in 15. november 2009**
Informacije: TIC Štanjel, tel: +386 (0)5 769 00 56, +386 (0)41 383 986, tic.stanjel@komen.si

Štanjel, Stolp na vratih
Petek, 25. september 2009 ob 18.00
OTVORITEV SLIKARSKE RAZSTAVE JANEZA MOHORIČA
Otvoritev razstave slik Janeza Mohoriča, člana KUD DOLIK z Jesenic. Razstava bo predvidoma na ogled do sredine novembra 2009.
Organizacija: Nassa desella d.o.o.
Informacije: Marija Švagelj, Štanjel 6a, +386 (0)5 769 00 18, nassa.desella@siol.net

RAZSTAVE SEPTEMBER 2009

Štanjel, Galerija Lojzeta Spacala
LOJZE SPACAL - STALNA RAZSTAVA GRAFIK
Informacije: Grad Štanjel, Galerija Lojzeta Spacala,
tel: +386 (0)5 769 01 97, e-mail: gradstanjel@guest.arnes.si

Štanjel, Stolp na vratih
SLIKARSKA RAZSTAVA JANEZA MOHORIČA
Razstava slik Janeza Mohoriča. Razstava bo predvidoma na ogled do sredine novembra. Organizacija: Nassa desella d.o.o.
Informacije: Marija Švagelj, Štanjel 6a, +386 (0)5 769 00 18, nassa.desella@siol.net

Štanjel, Storževa galerija
FOTOGRAFSKA RAZSTAVA
Razstavlja **Stojan Gorup**. Razstava bo predvidoma na ogled do konca septembra. Organizacija: Stanarjevi
Informacije: Stanarjevi, tel: +386 (0) 5 7691 007, +386 (0)31 389 621, www.stanarjevi.com

PO KOMENSKI OBČINI IN ŠE MALO DLJE

Prireditve, ogledi, izleti, osmice ...

JE KAJ ZANIMIVEGA ZA VAS?

Ta rubrika je namenjena predstavljanju javnih prireditev, ogledov, izletov, osmic in drugih javnih dogodkov v občini Komen in v njeni bližnji okolici.

Organizatorje prireditev ali dogodkov zato prosimo, da v svojih napovedih navedejo podatke o sami prireditvi/dogodku, kot so: kraj, prostor, datum, trajanje, kratek opis, kontaktne številke ...
Uredništvo Komentarja ne odgovarja za morebitne nevšečnosti, ki bi lahko nastale zaradi napačnih, nepopolno sporočenih prirediteljevih podatkov ali zaradi morebitnih nesporočenih sprememb.

Vsako napoved sporočite po elektronski pošti na naslov komentar@komen.si ali po telefonu na številko 05/76 90 056 (TIC Štanjel).

Uredništvo

IZLETI IN OGLEDI SEPTEMBER 2009

ŠTANJEL
Vsako nedeljo izpred cerkve v Štanjelu
URA: 14: 30 – zimski urnik, od novembra do konca marca
15:30 – od aprila do konca oktobra
NEDELJSKO TURISTIČNO VODENJE ZA INDIVIDUALNE OBISKOVALCE: Turistično vodenje vključuje ogled gradu Štanjel, galerije Lojzeta Spacala, cerkve sv. Danijela, Kraške hiše, Stolpa na vratih in Ferrarijevega vrta. Ogled poteka približno 90 minut.
Cena ogleda je 3,80 EUR na osebo (vstopnina v Galerijo L. Spacala in v Kraško hišo je všteta v ceno vodenja).
Organizacija in informacije: TIC Štanjel, +386 (0)5 769 00 56, +386 (0)41 383 986

ŠTANJEL, Galerija Lojzeta Spacala in Kraška hiša
Grad Štanjel
odprto: 10:00 – 14:00 / sobota, nedelja: 10:00 – 18:00
ponedeljek: zaprto
Za napovedane skupine tudi izven urnika.
Galerija Lojzeta Spacala v obnovljenem delu gradu Štanjel hrani stalno zbirko slik in grafik Lojzeta Spacala.
V Kraški hiši je urejena etnološka zbirka v dveh nadstropjih.
Informacije: Galerija Lojzeta Spacala, +386 (0)5 769 01 97, e-mail: gradstanjel@guest.arnes.si

ŠTANJEL, Stolp na vratih, Štanjel 6a
Eden od dveh vhodnih stolpov v Štanjel, v katerem je urejena galerija s priložnostnimi razstavami in trgovina s spominki.
Urnik: torek – nedelja: 10:00 – 18:00
Organizacija: Nassa desella, +386 (0)5 769 00 18

VOLČJI GRAD
POT KAMNA – UREJENA UČNA POT
Urejena in označena učna pot po vasi in okoli nje. Spoznali boste značilnosti kraške krajine, kraških naselij ter spoznali posebnosti Volčjega Grada, vasi z izredno bogato kamnoseško dediščino in enim največjih ohranjenih prazgodovinskih gradišč pri nas.
Pot je uredilo Društvo Debela griža, ki organizira tudi turistična vodenja.
Informacije: www.volcjigrad.com, TIC Štanjel, +386 (0)5 769 00 56, +386 (0)41 383 986

OBISK GROFOVE JAME

Brestovica pri Komnu, vsaka zadnja nedelja v mesecu ob 15.00, razen v mesecu avgustu

Grofova jama (naravna kraška jama z breznom) leži pod vrhom hriba Grmada nad vasjo Brestovica. V prvi svetovni vojni je služila kot zaklonišče avstro-ogrske vojske.

Dostop:

peš iz Gornje Brestovice po markirani poti do jame (50 min.) ali iz Dolnje Brestovice po poljski poti z avtom do parkirišča (3 km) in potem še del poti peš do jame (25 min.). Priporočamo pohodno obutev in obleko.

ORGANIZIRAN JE LE OBISK JAME, DO VHODA MORAJO OBISKOVALCI PRITI SAMI.

Kontaktna oseba: JAMARSKO DRUŠTVO SEŽANA, sekcija KOMEN

Jože Terčon, tel.: +386 (0)51 306 964

Peter Pipan, tel.: +386 (0)41 405 642

jozef.tercon@volja.net

Si prestar-a, premlad-a? Nimaš časa? Novosti te ne zanimajo? Tašča ti razjeda jetra? Otroci te vlečejo za krilo? Šef ti nalaga preveč dela? Doma čaka živina, vinograd in njive. Bolijo te hrbet, noge, roke in glava, povrh vsega pa si nenehno pod stresom tega in onega. Grozi ti visok pritisk, prebava ti nagaja kar pogosto, pri vsakem navalu viroz zboliš. Kričal bi od besa, pa si ne upaš, ker: »Kaj bodo rekli sosedje?« Pa še zjokat se ne znaš več. Spomin ti tudi peša, zato hitro pozabiš vse skupaj.

Nekje v tebi pa se vse kopiči!!!

Zberi pogum in se nam pridruži pri vadbi!

Vadba QI GONG-a

»VADBA ZA ZDRAVJE, MOČ IN BOLJŠE ŽIVLJENJE«.

Urnik vadbe: od septembra dalje, vsak torek in četrtek od 19.00h do 20.00h pred šolo v Škrbini oz. v šoli (v primeru dežja).

Za vadbo v Gorjanskem zbiramo prijave!

Vadba je primerna za ljudi vseh starosti in obeh spolov, neglede na fizično kondicijo. Za vadbo potrebujete le udobno obleko in obutev (npr. trenirka, športni copati). Za glavni namen vadbe imamo doseganje dobrega psihofizičnega počutja - zdravja.

Z vadbo bomo:

- izločali negativno energijo iz telesa, ki je po ski medicini vzrok raznim težavam in boleznim,
- krepili qi energijo v telesu in ustvarjali nemoten pretok.

Vadba učinkuje na:

- aktiviranje pretoka qi,
- jačanje notranjih organov,
- pozitivni vpliv na sklepe in mišice,
- odprava stresa,
- jačanje imunskega sistema,
- osebno in duhovno rast.

Redna vadba pomaga pri raznih kroničnih boleznih npr: bolečine v hrbtenici, vratu in drugih predelih, artritisu, astmi, prebavnih motnjah, izboljšamo si koncentracijo, sposobnost učenja, koordinacijo - zavedanje telesa itd.

Vpis in cene, info: 041 452 095 (Barbara)

Vabljeni!

Tudi letos jeseni (oktobra) bo v Škrbini potekal tečaj družabnih plesov. Prijave in informacije od 15. 8. do 20. 9. 2009 na telefon št. 041 589 747 (Marija).

POZIV ZA SODELOVANJE V MESECU KRAŠKE KUHINJE

Društvo PLANTA v sodelovanju z Občinama Komen in Sežana tudi letos pripravlja projekt Mesec kraške kuhinje, ki se bo dogajal na Krasu od srede oktobra do srede novembra 2009.

Zato vabimo vse ponudnike gostinskih in drugih storitev, kmete, čebelarje, vinarje in druge, ki bi s svojim prispevkom želeli sodelovati,

da se javite na telefonsko številko 05 7640 250 in potrdite svoje sodelovanje!

S skupno promocijo bo naš Kras bolj prepoznaven in zanimiv!

KRI, KI REŠUJE ŽIVLJENJE

Tudi letos smo na Območnem združenju Rdečega križa Sežana v avgustu izpeljali redno tridnevno krvodajalsko akcijo v Sežani in Komnu. Kljub dopustniškemu vzdušju se je vabilu za darovanje krvi v treh dneh odzvalo skupaj 322 ljudi, to je kar 59 več kot avgusta 2008. V Komnu se je akcije udeležilo 65 ljudi, to je 20 ljudi več kot lani. Tu odvzem že vrsto let poteka v Osnovni šoli Antona Šibelja Stjenka, kjer nam vedno velikodušno odstopijo v uporabo vse potrebne prostore za nemoteno izvedbo akcije. V Sežani pa smo zaradi gradbenih del v Zavodu za gasilno in reševalno službo tokratno akcijo preselili v prostore Ljudske univerze.

Zahvaljujemo se gostiteljem za razumevanje in velik prispevek krvodajalstvu in našim zvestim prostovoljkam za pomoč pri izvedbi akcij. Hvala vsem krvodajalcem za nesebično in plemenito odločitev.

Vse, ki ste si v času akcije vzeli zaslužen počitek in bi se radi odzvali klicu življenja, pa vabimo, da svojo kri darujete v:

- Izoli na transfuzijskem oddelku SB, Polje 35
  vsak torek od 8. do 12. ure, četrtek od 8. do 16.30 ure in petek od 8. do 10. ure.
- Novi Gorici na transfuzijskem oddelku SB Nova Gorica, Ulica Padlih borcev 13
  vsak torek od 8. do 12. ure ter od 14. do 16. ure in petek od 8. do 12. ure.

Naslednja terenska krvodajalska akcija na našem območju bo v Sežani 7. in 8. decembra 2009.

Za OZRK Sežana
Dora Sedmak

Društvo VRT v sodelovanju z Društvom MOTO PERPETUO – TRAJNO GIBANJE organizira razne tedenske vadbe Qi gonga

»VADBA ZDRAVA HRBTENICA«

Predstavitev vadbe in vpisi:
četrtek, 24. 09. 2009, ob 18.00 uri v stari šoli, Škrbina

»VADBA PO 50-em LETU«

Predstavitev vadbe in vpisi:
ponedeljek, 28. 09. 2009, ob 9.00 uri v stari šoli, Škrbina

»VADBA ZA ZDRAVJE, MOČ IN BOLJŠE ŽIVLJENJE«

Predstavitvena ura je brezplačna, vpisi: celo leto.
vsak torek in četrtek od 19.00 do 20.00 ure v stari šoli, Škrbina

VEČJE VOZILO ZA GAŠENJE GOZDNIH POŽAROV – GCGP-3

(gasilska cisterna za gozdne požare-3)

Občina Komen, Prostovoljno gasilsko društvo Komen (v nadaljevanju PGD) in seveda Kras smo bogatejši za novo vozilo za gašenje gozdnih požarov oznake GCGP-3, ki je prvo te vrste v Sloveniji. Zelo zahteven projekt, v katerega smo vložili precej energije, smo konec meseca junija pripeljali do konca.

Vozilo smo slovesno prevzeli na slovesnosti v začetku meseca julija. Slovesnost so počastili tudi visoki gostje, župan g. Uroš Slamič, podžupan g. Igor Zega, poveljnik CZ Občine Komen g. Miloš Lozej, g. župnik Peter Černigoj, svetniki Občine Komen ter povabljeni gostje. S svojim prihodom nas je posebej počastila tudi ministrica za obrambo RS ga. Ljubica Jelušič, ki je bila tudi slavnostna govornica.

Na slovesnosti smo se posebej zahvalili županu g. Urošu Slamiču s priznanjem Gasilske zveze Slovenije za posebne zasluge v gasilstvu.

Že v letu 2007 smo se z Občino Komen pogovarjali o zamenjavi dotrajanega vozila - avtocisterne FAP1616 z 8000 litri vode, letnik 1979. Občina Komen z županom Urošem Slamičem na čelu je imela veliko posluha za realizacijo projekta.

V PGD Komen smo projekt za nabavo vozila izpeljali v obdobju enega leta. V tem obdobju se je pojavilo veliko vprašanj in preprek, ki jih je bilo potrebno rešiti. Ob tem naj povem, da je prav naše društvo dobilo razvojni projekt za GCGP-3, po katerem se bo delala tipizacija za gasilska vozila te oznake. Upam, da smo z razvojnim projektom naredili res vse potrebno, kako naj bi taka vozila v bodoče izgledala in kako naj bi bila v celoti uporabljena vsa oprema v vozilu.

Zakaj smo se v PGD Komen odločili, da potrebujemo večje vozilo za gašenje gozdnih požarov?

1. Takšno vozilo je potrebno zaradi številnih intervencij v naravnem okolju, ki so se v zadnjih obdobjih vrstile v naši občini. Naj omenim samo največje:
   - Požar pri Komnu leta 2001, kjer je pogorelo približno 200 hektarjev površine. Požar je ogrožal zaselek Jablanec. Gasilci smo obvarovali ljudi in objekte.
   - V letu 2003 se je v Brestovici zgodil največji požar v naravnem okolju v RS. Pogorelo je 1048 hektarjev površine. Gasilci so se tudi tokrat izkazali.
   - Drugi največji požar v naravnem okolju (»Šumka«) pa se je zgodil leta 2006. Pogorelo je 950 hektarjev površine, samo v občini Komen pa je požar uničil približno 700 hektarjev površine.
2. Komenska občina obsega 103 km2 površine, od tega je polovica ogrožena pred požari v naravi. V občini Komen se nahaja Prostovoljno gasilsko društvo (PGD) Komen, ki deluje ob pomoči Zavoda za gasilno in reševalno službo iz Sežane (v nadaljevanju ZGRS Sežana).
3. Vozilo GCGP-3 6 x 6 z 10000 litri vode je primerno za dostavo vode na požarišče za delo s helikopterji. Na Krasu je takih vozil z večjo količino vode zelo malo. Z večjo gasilsko cisterno s 14000 litri vode in enim vozilom GCGP-1 s 4000 litri vode razpolaga na Krasu edino ZGRS Sežana.
4. Vozilo samo je primerno za samostojno delovanje na terenu in sicer za gašenje in polivanje požarišča.
5. Vozilo je primerno za prevoze pitne vode v zaselke, kjer še ni vodovoda.
6. PGD Komen je od ZGRS Sežana oddaljeno približno 25 minut (20 km). Zaradi tega je nujno potrebno vozilo z večjo količino vode, da lahko do prihoda pomoči samostojno deluje na požarišču.
7. PGD Komen bo zaradi nabave novega vozila odstavil vozilo FAP 1616, AC 24/80, letnik 1979, ki ga je pridobilo od ZGRS Sežana kot prvo cisterno takratne Občinske gasilske zveze Sežana. Vozilo je zelo iztrošeno, saj je na Krasu velika potreba po prevozih pitne vode v vasi in zaselke. Večja količina vode za gašenje je potrebna tudi pri sodelovanjih na vseh intervencijah v Kraški gasilski zvezi (KGZ) zunaj občine Komen.

Ne glede na različne komentarje vam lahko zatrdim, da je v vozilo vloženega izredno veliko napora, odrekanja, prostovoljnega dela in znanja. Lahko potrdim, da je vozilo resnično narejeno na podlagi izkušenj, pridobljenih na kraškem terenu.

Za konec bi se rad zahvalil vsem, s katerimi smo sodelovali pri tem projektu. Najprej glavnemu donatorju Občini Komen, članom PGD Komen, ki so sodelovali pri projektu, podjetju Mettis iz Gornje Radgone, s katerim smo odlično sodelovali, Komisiji za tipizacijo gasilskih vozil pri GZS ter Upravi RS za zaščito in reševanje.

Zaradi številnih intervencij na Krasu moramo gasilci na tem področju imeti dodatno opremo za gašenje požarov v naravi, kar predstavlja tako za društvo kot za lokalno skupnost več dodatnih finančnih sredstev. Tudi osebna oprema gasilca na Krasu se prej iztroši zaradi frekvence in številčnosti posredovanj. Tudi življenjska doba gasilskih vozil na Krasu je zaradi zahtevnosti terena in intervencij mnogo krajša.

Skupaj z Občino Komen smo v dvanajstih letih obnovili celoten vozni park petih vozil. Za zadnja tri vozila (GVC 16/25, GVGP-2, GCGP-3) smo bili deležni finančne pomoči programa Kras.

Procent financiranja zadnjih treh vozil	
Občina Komen 77 %	URSZR (program Kras) 23 %

Kras, apnenčasta planota, že tisočletja vabi ljubitelje naravnih in kulturnih lepot na potovanje in spoznavanje zanimivih značilnosti kraškega sveta. Obisk Krasa je doživetje v vsakem letnem času, a v jeseni je kraška planota najlepša, saj zažari v ognjeno rdeči barvi ruja in v pisanih listih vinske trte, kar daje pokrajini poseben čar.

Čeprav so za Kras značilni trije pojmi, kot so teran, pršut in burja, se v resnici na tem območju najde še mnogo več. Žal se Kras zaradi opuščanja živinoreje in kmetijstva zarašča. Kolikor je v vsej svoji naravni danosti čudovit, pa je v smislu požarne ogroženosti naravnega okolja zelo ranljiv.

Zato - Kras je lep, zato poskrbimo, da tak tudi ostane!

»NA POMOČ!«

Besedilo: Marko Adamič, poveljnik PGD Komen

UJETO V OBJEKTIV

(dan državnosti Klariči, občinski praznik Komen, 21. junij 2009, foto: Bogdan Macarol in Jože Strnad)